

De vier kerk leiderschap systemen

Additionele studie materiaal (NL 46)

Een discipelschapstraining om
christenen toe te rusten voor het werk
in zijn dienst, tot opbouw van het
Lichaam van Christus (Efeziërs 4:11-
16)

47

DE VIER KERK LEIDERSCHAP SYSTEMEN

A. HET EPISKOPALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) EN DE BIJBEL	p. 1
B. HET EPISKOPALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM IN DE KERKGESCHIEDENIS	p. 3
C. HET CONGREGATIONALISTISCHE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM EN DE BIJBEL	p. 4
D. HET CONGREGATIONALISTISCHE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM IN DE KERKGESCHIEDENIS	p. 5
E. HET SYNODALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM EN DE BIJBEL	p. 6
F. HET SYNODALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM IN DE KERKGESCHIEDENIS	p. 8
G. HET PRESBYTERIALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM EN DE BIJBEL	p.12
H. HET PRESBYTERIALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM IN DE KERKGESCHIEDENIS	p.14
I. SLOT OPMERKINGEN, CONCLUSIES, SAMENVATTING EN TEKSTVERWIJZINGEN	p.23

Deze notitie gaat over de verschillende kerk leiderschap systemen (structuren) die te onderscheiden zijn. Dit zijn er in grote lijnen vier: het episkopale systeem, het congregationalistische systeem, het synodale systeem en het presbyteriale systeem. We doelen met deze termen *niet op bepaalde kerken of kerkgenootschappen*, maar op *kerk leiderschap systemen of structuren*.

In deze notitie leggen we het wezen uit van deze vier kerk leiderschap systemen. We noemen de belangrijkste argumenten vóór deze kerk leiderschap systemen en becommentariëren deze argumenten. Ook laten we zien hoe deze kerk leiderschap systemen in de kerkgeschiedenis gefunctioneerd hebben.¹ Uit deze bespreking komt een duidelijke voorkeur naar voren voor één van deze kerk leiderschap systemen. De voornaamste bedoeling is echter informatie aan te dragen die ons helpt bij de meningsvorming. Bij deze gedachteswisseling gaat het er niet om de thema van kerk leiderschap te herschrijven, maar de bedoeling is *om op een bijbelse manier onze eigen kerkgemeente verder te bouwen* waarin Jesus Christus de Heer van de kerk (Gemeente) is.

Deze notitie bespreekt eerst elk van de vier kerk leiderschap systemen apart. Vervolgens komen we tot een conclusie en een samenvatting. Aan het einde is er een lijst met de belangrijkste bijbelgedeelten.

A. HET EPISKOPALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) EN DE BIJBEL

1. Het argument voor bisschoppen.

De Episcopale Kerken (kerkgenootschappen) argumenteren dat “een bisschop” (Grieks: episkopos) niet een *taak*, maar een kerkelijke *positie* (ambt) is die boven het ambt van “oudsten” (ouderlingen)” (Grieks: presbuteroi) staat.

Commentaar.

Het woord “episkopos” (betekenis: “opziener”) komt voor in de Bijbel. Jezus Christus is “de Opziener van onze zielen” (1 Petrus 2:25). De apostel Judas had een “opzienerstaak” (Grieks: episkope) (Psalm 109:8; Handelingen 1:20). De oudsten (ouderlingen)(Grieks: presbuteroi, Nederlands: priesters) van de gemeente van Efeze (Handelingen 20:17; 1 Timoteüs 5:17), van de gemeente van Filippi (Filippenzen 1:1), van de gemeenten op Kreta (Titus 1:5,7) en van de gemeenten van Klein Azië (1 Petrus 5:1-2) zijn de “opzieners” en “herders” van hun gemeente (Handelingen 20:28; 1 Timoteüs 3:2). Dus Jezus Christus, de apostelen van Jezus Christus en de oudsten (ouderlingen) hadden een “opzienerstaak”. Het Nieuwe Testament leert heel duidelijk dat “de taak van opziener” *was nooit een ambtelijke positie in de Kerk, maar alleen een taak van Christus, een taak van de apostelen en een taak van de oudsten (ouderlingen) van een plaatselijke gemeente.*

Pas in de 2de eeuw n.C. heeft de Kerk “de taak” van de oudsten (ouderlingen) toegekend aan een nieuwe en hogere positie of ambt dan het ambt van oudste (ouderling) in de Kerk, namelijk *de ambt* van “een bisschop” Er is dus geen grond in de Bijbel om bisschoppen (en later, de metropolieten, aartsbisschoppen en pausen) in de Kerk aan te stellen.

¹ Zie Delta PLUS studie 25. “De historische ontwikkeling van leiderschap in de Kerk”.

2. Het argument voor een hiërarchisch leiderschap systeem of structuur

De Episcopale Kerken argumenteren dat het Oude Testament leiderschap systeem of structuur een hiërarchische systeem was en bestond uit een hoge priester, meerdere priesters en meerdere Levieten. Zij veronderstellen dat deze Oude Testament systeem ook in het Nieuwe Testament gevonden wordt: namelijk, een bisschop (een nieuwtestamentische hoge priester), priesters (nieuwtestamentische priesters) en diakenen (nieuwtestamentische Levieten).

In de kerkgeschiedenis van de Episcopale Kerken wordt deze hiërarchische structuur verder uitgebouwd met de toevoeging van “een metropoliet” (de bisschop van een groot stad), “een aartsbisschop” (de opziener van alle bisschoppen in een land), en “de paus” (de opziener van alle aartsbisschoppen en iedereen in de Rooms Katholieke Kerk). In de Orthodoxe Kerken wordt de hoogste gezagsdrager “een patriarch” genoemd.

Commentaar.

Het leiderschap systeem in het Oude Testament hoort tot de oudtestamentische ceremoniële wet (die bestond uit een tempel, een hoge priester, priesters, Levieten, offeranden, besnijdenis, reinigingsrituelen, het eten van rein voedsel, enz.).² De ceremoniële wet is sinds de eerste komst van Jezus Christus door Jezus Christus *vervuld* (Matteüs 5:17), *uitgewist* (Kolossenzen 2:14) en *buiten werking gesteld* (Efeziërs 2:15). Vanaf de eerste komst van Jezus Christus is Jezus Christus de enige Hoge Priester (Hebreeën 4:15; Hebreeën 7:11-28) en tevens het enige zoenoffer (Romeinen 3:24-25). Als geen enkel kerk meer dieren offeranden brengt, waarom dan nog de oudtestamentische priesterschap handhaven?

Beiden Jezus Christus en de apostel Petrus leren duidelijk dat de leiderschapsstructuur in het Nieuwe Testament niet “een hiërarchische structuur” is (d.i. een rechtopstaand driehoek met de leiders steeds hoger aan de top), maar “een dienend structuur” moet zijn (d.i. een omgekeerde driehoek met de ware leiders aan de onderpunt). Jezus leerde, “ U weet dat de leiders van de volken heerschappij over hen voeren. Maar zo zal het onder u niet zijn; maar wie onder u groot wil worden, die moet uw dienaar zijn.; en wie onder u de eerste wil zijn, die moet uw slaaf zijn.; zoals ook de Zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn ziel te geven tot een losprijs voor velen” (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4).

Leiderschap in de Bijbel is altijd “dienend leiderschap” en altijd “gedeeld leiderschap” (Handelingen 14:23; Handelingen 20:17,28).

3. Het argument voor een paus.

De Episcopale Kerk van Rome argumenteert dat Christus aan de apostel Petrus *de hoogste positie* in de Kerk gegeven heeft, toen hij zei: “En Ik zeg u ook dat u Petrus (Grieks: petros) bent, en op deze rots (Grieks: petra) zal Ik mijn gemeente bouwen, en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen. En Ik zal u de sleutels van het Koninkrijk der hemelen geven; en wat u bindt op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en wat u ontbindt op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn” (Matteüs 16:18-19). De Episcopale Kerken argumenteren dat er dus “een hoogste apostel of paus” van de Kerk moet zijn die Christus op de aarde vertegenwoordigt.

Commentaar.

Wat Jezus over Petrus zij was *juist in historische zin*, maar *niet waar in kerkrechtelijke zin*. Jezus Christus deed zijn woord aan Petrus in vervulling gaan toen hij Petrus gebruikte om de eerste historische gemeente onder de Joden (Handelingen hfst. 2), de eerste historische gemeente onder de Samaritanen (Handelingen hfst. 8) en de eerste historische gemeente onder de heidenen (Handelingen hfst. 10) te stichten.

Maar Petrus kreeg nooit een hoger gezag dan de andere apostelen (vergelijk Matteüs 16:19 met Matteüs 18:18; Johannes 20:22-23 en Galaten 2:6-9) en zelfs geen hoger gezag dan de andere ouderlingen. De apostel Petrus sprak over zichzelf als “een medeouderling” naast de andere ouderlingen van de gemeenten (1 Petrus 5:1-2)! Er is dus geen grond in de Bijbel om “een bisschop of een paus” in de Kerk aan te wijzen.

Bovendien maakt Jezus Christus aanspraak erop dat de Kerk aan Hem behoort en dat Hij zijn Kerk bouwt, “Ik bouw mijn gemeente”. En de apostel Paulus leert dat Jezus Christus (en niet de bisschop, paus of patriarch) de Hoofd van de Kerk (Gemeente) is (Efeziërs 1:20-22)!

4. Het argument voor de Apostolische Opeenvolging.

De Episcopale Kerken argumenteren dat het ambt van “hoogste apostel” vanaf Petrus door een reeks van bisschoppen opgevolgd moet worden - de zgn. “Apostolische Opeenvolging”. Zij basseren de Apostolische Opeenvolging en dat alleen een bisschop het gezag geeft priesters aan te stellen op Matteüs 16:18-19.

Commentaar.

Jezus spreekt in Matteüs 16:18 en Matteüs 18:18 over het gezag van “zijn twaalf apostelen” en niet over het gezag van “bisschoppen en priesters”! Hoewel de eerste oudsten (ouderlingen) (Grieks: presbuteroi) in de eerste gemeenten in de geschiedenis aangewezen werden door de “kerkplanters”: de apostel Paulus en zijn medewerkers: Barnabas

² Zie Delta PLUS studie 9, “De Wet in de Bijbel”

(Handelingen 14:23), Timoteüs (1 Timoteüs 3:1-7; 1 Timoteüs 5:17-22) en Titus (Titus 1:5-9), leert de Bijbel duidelijk dat oudsten (ouderlingen) vervolgens door de gemeenten zelf aangewezen werden (1 Timoteüs 3:1-7, 1 Timoteüs 5:17-22, Titus 1:5-9 en 1 Petrus 5:1-4).

In de eerste gemeente in de Kerkgeschiedenis hadden de gewone gelovigen (gemeenteleden) een apostel (Handelingen 1:15-26) en diakenen (Handelingen 6:1-7) aangesteld. Wel moet de gemeenteleden de nieuwe oudsten (ouderlingen) aanstellen alleen op de bijbelse basis (1 Timoteüs 3:1-7,14-15) en onder leiding van de Heilige Geest (Handelingen 20:28). Er is dus geen grond in de Bijbel voor de zgn. Apostolische Opeenvolging, d.w.z. dat alleen een bisschop (of enig ander hogere ambt) oudsten (ouderlingen) mag aanstellen of ordineren!

B. HET EPISCOPALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) IN DE KERKGESCHIEDENIS

1. De episcopale visie op de Kerk.

- Er is maar één Katholieke (= door de gehele wereld verbreide) Kerk. Geen enkele plaatselijke kerk (gemeente) is zelfstandig of “volwaardig kerk”. De wereldwijde Kerk *is een afspiegeling van het Romeinse wereldrijk*.
- Over het algemeen verkondigen de Episcopale Kerken dat verlossing alleen mogelijk is binnen *de enige ware Kerk* in de wereld, namelijk, hun eigen kerk!
- De kerk moet ten alle koste één zichtbare organisatie in de wereld blijven.
- In de Episcopale Kerken valt een sterke nadruk op het ambt van bisschop *als enige leider* in de kerk.

2. De episcopale visie op hoe Christus regeert.

- De regering van Christus vindt wereldwijd plaats via “het concilie van bisschoppen” en plaatselijk alleen via “de locale bisschop”.
- In het geval van de Kerk van Rome (= Rooms Katholieke Kerk) vindt de regering van Christus wereldwijd plaats door de bisschop van Rome, die “een paus” genoemd wordt, en door “het concilie van bisschoppen in samenwerking met de paus”. Het ambt van de paus wordt gebaseerd op Matteüs 16:18-19 en het concilie van bisschoppen wordt gebaseerd op de Jeruzalem consultatie in Handelingen 15.
- Dus de regering van Christus vindt niet plaats via de Bijbel, de Heilige Geest en de raad van oudsten (ouderlingen) van de plaatselijke gemeente (die door de gemeenteleden gekozen zijn), maar door de paus en het concilie van bisschoppen. Alleen de paus mag een nieuwe bisschop aanstellen en alleen het concilie van bisschoppen mag een nieuwe paus aanwijzen! In de kerkgeschiedenis hebben deze bisschoppen alle macht naar zichzelf getrokken!

3. De episcopale visie op de leiding van de Kerk.

▪ **Bisschoppen.**

In de episcopale kerk leiderschap systeem nemen de “bisschoppen” (meervoud) een centrale plaats in. Van oorsprong is het ten nauwste verbonden met het conciliarisme: de opvatting dat “het concilie van bisschoppen” samen het hoogste gezag (macht) heeft in de Kerk. Dit concilie maakte alle besluiten in zaken betreffende geloof, gedrag, de kerkorde, de kerkelijke tucht, enz. Maar dit veranderde in de 5de eeuw n.C.

▪ **Het monarchische episcopaat.**

Als bisschop van Rome maakte de arrogante paus Innocentius I (401-417 n.C.) aanspraak dat hij een hoger gezag had dan alle andere bisschoppen in de wereld! Dus werd de Rooms Katholieke Kerk een *monarchisch episcopaat* - een eenhoofdige leiding van het bisschoppencollege, waarin het hoogste gezag (macht) in de Kerk berust bij de bisschop van Rome, die “de paus” genoemd werd.

De paus werd beschouwd als “de plaatsbekleder van Christus op aarde” en “de herder van de gehele Kerk op aarde”. Sinds het eerste Vatikaanse Concilie in 1870 wordt de bisschop van Rome beschouwd als “de universele bisschop van de Kerk”. Daarom leert de Rooms Katholieke Kerk ook dat buiten de Rooms Katholieke Kerk geen verlossing mogelijk is!

▪ **Bisdom, parochie, clerici en leken.**

“Een bisdom” is een gebied met parochies waarover een bisschop heerst. De bisschop is de geestelijke en kerkelijke leider van alle “parochies” (gemeenten), “clerici” (de priesters en dekenen) en “leken” (de gewone gelovigen) in zijn bisdom.

▪ **Hiërarchische structuur.**

De kerk leiderschap systeem is hiërarchisch. De bisschop (Grieks: episkopos) is hoogste ambt en is de opziener van alle priesters (Grieks: presbyteroi). Het bisschoppenambt wordt beschouwd als een goddelijk recht gebasseert op Matteüs 16:18-19.³

³ In Matteüs 16:18-19 gaat het trouwens niet om “bisschoppen”, maar om “de apostelen” van Christus!

▪ **De bevoegdheden van een bisschop.**

Het bisschoppenambt omvat in principe alle ambten en functies in de kerk! Deze ene persoon heerst over allen en alles in zijn bisdom: over de leer, de zielszorg, de tucht, de aanstelling van ambten en de kerkorde.

De bisschop maakt aanspraak op de volgende bevoegdheden:

- Hij is de enige wetgever voor het bisdom. De rechtspraak is alleen aan hem toevertrouwd
- Hij stelt alle lagere ambten aan, wijdt ze, verandert hun positie of heft hen op.
- Hij draagt de zorg voor de handhaving van de leer.
- Hij maakt aanspraak op eerbied en gehoorzaamheid van alle clerici en leken.

4. De voordelen van het episcopale kerk leiderschapstelsel (structuur, stelsel).

- De zichtbare eenheid van de zichtbare Kerk in de hele wereld.
- Het blijft gemakkelijk om alle gemeenten dezelfde uiterlijke vorm op te leggen.
- Het blijft gemakkelijk om over alle gemeenten te heersen.

5. De nadelen van het episcopale kerk leiderschapstelsel (structuur, stelsel).

- De episcopale visie is niet op de Bijbel gegrond, maar op het Romeinse wereldrijk tijdens de vroege kerkgeschiedenis.
- De zichtbare eenheid binnen en buiten de Rooms Katholieke Kerk bestaat niet echt. De zichtbare eenheid van de Christelijke Kerk kan beter berusten op “een gemeenschappelijke geloofsbelijdenis”, de verkondiging en onderricht van “de Bijbel” en de beoefening van “de liefde”, dan op een of ander organisatie, systeem, structuur of vorm.
- Er bestaat een enorme kloof tussen de clerici (= de kerk ambten) en de leken (= de gemeenteleden).
- De gewone gelovigen worden dikwijls als onmondige kinderen gehandhaafd. Zij worden geleerd de besluiten van de clerici te gehoorzamen. Het ambt van de gelovige (de priesterschap van de gelovige) heeft geen plaats!
- De Christelijke kerk is geen hiërarchie, maar een Christocratie! De macht in de kerk heeft de openbaring van God in de Bijbel verplaatst. De vergadering van bisschoppen en vooral de paus (als hij “ex cathedra”, d.w.z. “van zijn heilige stoel” uitspraken maakt) bepalen de volgende belangrijke zaken:
 - De uitleg van de Bijbel die tevens de apocriefe boeken insluit.
 - De geloofsbelijdenis van de Rooms Katholieke Kerk, die niet alleen op de Bijbel, maar ook op de traditie van de Rooms Katholieke Kerk rust
 - En de kerkorde (= kerkstructuur en organisatie)

Omdat de Rooms Katholieke Kerk de Bijbel als fundament voor leer en leven heeft losgelaten, ontstaat in de Rooms Katholieke Kerk de volgende onbijbelse leerstellingen en praktijken:

- de apostolische opeenvolging
- de paus als hoogste gezagsdrager in de Kerk
- de verering van Maria
- de transsubstantiatieleer bij de mis
- het ingieten van genade bij de kinderdoop
- goede werken zijn noodzakelijk voor verlossing
- een veelvoud van sacramenten
- het celibaat
- de biecht en het vagevuur.

C. HET CONGREGATIONALISTISCHE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) EN DE BIJBEL

1. Het argument voor het ambt van de gelovige.

De Congregationalistische Kerken (kerkgenootschappen) leren dat elk gelovige een priesterlijk ambt, een profetisch ambt en een koninklijk ambt heeft (1 Petrus 2:9-10). Bijvoorbeeld, het priesterlijke ambt is om mensen bij God te vertegenwoordigen door gebed. Het profetische ambt is om God bij mensen te vertegenwoordigen door de verkondiging van het Woord. En het koninklijke ambt is om in afhankelijkheid van God de zonde, de boze wereld en de duivel te overwinnen.

Commentaar.

Dat is volgens de Bijbel helemaal juist: de Bijbel leert de priesterschap van de gelovige.

- Elke gelovige heeft een priesterlijke taak (1 Petrus 2:4-5,9-10; 1 Petrus 4:10).
- Elke gelovige heeft een profetisch taak (1 Petrus 3:15-16).
- Elke gelovige heeft een koninklijke taak (1 Petrus 1:14-15; 1 Petrus 4:3; 1 Petrus 5:8).

2. Het argument voor zelfstandige gemeenten.

De Congregationalistische Kerken leren dat alle gemeenten “zelfstandig” zijn (Handelingen 15:41; Handelingen 16:5; Romeinen 16:16; 1 Korintiërs 7:17; 2 Korintiërs 8:18-24; 2 Tessalonicenzen 1:1,4; Openbaring 1:12-13,20; Openbaring 2:7,11,17,23,29; Openbaring 3:6,13,22) en dat deze zelfstandige gemeenten allen “zustergemeenten” van elkaar zijn (2 Johannes 13). Het contact en samenwerking tussen deze gemeenten vindt plaats d.m.v. “conferenties” of “vergaderingen van afgevaardigden” voor overleg (Handelingen 15) en onderlinge hulpverlening en steun (2 Korintiërs hfst. 8-9).

Commentaar.

Dat is volgens de Bijbel helemaal juist: de Bijbel leert de zelfstandigheid van elke gemeente. Elke gemeente functioneert als een lichaam, met Christus als het Hoofd. Alle gelovigen zijn leden van dit lichaam en hebben een specifieke taak (1 Korintiërs 12:12-28).

3. Het argument voor het niet hebben van officiële ambten.

Sommige Congregationalistische Kerken leren dat christenen niemand “rabbi” moeten noemen, omdat Christus alleen de Meester is. Christenen moeten niemand “vader” noemen, omdat alleen God de hemelse Vader is en alle christenen elkaars broeders en zusters zijn. En christenen moeten ook niemand “leraar” noemen, omdat Christus de enige Leraar is (Matteüs 23:8-10). Op grond van Matteüs 23:8-10 verwerpen de Congregationalistische Kerken dan ook de officiële kerkelijke ambten die de taken van Jezus Christus in de gemeente vertegenwoordigen.

Commentaar.

Dat is volgens de Bijbel onjuist, omdat Jezus in Matteüs 23 *niet tegen christenen sprak*, maar tegen de Joodse Schriftgeleerden (theologen) en de Joodse Farizeeën, omdat zij zichzelf beschouwden als de gezaghebbende uitleggers van het Oude Testament (Matteüs 23:2). Hun interpretaties en meningen over de Wet waren verkeerd (Matteüs 15:1-20). Zij hadden zichzelf aangesteld als de geestelijke leiders van het volk, maar in feite waren zij “blinde leiders” (Matteüs 23:16). Hun ogen waren nog bedekt, zodat zij ten spijt van hun grote kennis over het Oude Testament de geestelijke waarheden niet konden zien (2 Korintiërs 3:14-15). Daarom moesten al deze leraren van het Oude Testament plaats ruimen voor de Messias–Leraar, Jezus Christus (Deuteronomium 18:15-19). Vanaf het begin van de nieuwtestamentische periode, zond Jezus de nieuwtestamentische “leraren” (Matteüs 23:34).

Tijdens zijn leven op aarde heeft Jezus Christus zijn twaalf discipelen gekozen, geroepen, toegerust en aangesteld om zijn apostelen te zijn voor een speciale taak of bediening: namelijk, om discipelen te maken van alle volken (Matteüs 28:19) en het goede nieuws te verkondigen aan de hele schepping (Markus 16:14-15). Voor zijn hemelvaart heeft Hij hen uitgezonden zoals zijn Vader Hem uitgezonden had (Johannes 10:21).

En gedurende het begin van de Kerk in de kerkgeschiedenis heeft de Heilige Geest de oudsten (ouderlingen) aangesteld als “de opzieners en herders” van de plaatselijke gemeente (Handelingen 20:28). De apostel Petrus leerde dat de oudsten (ouderlingen) “de opzieners en herders” van de gemeente zijn die onder de Opperherder, Jezus Christus hun taken moesten uitvoeren (1 Petrus 5:1-4). De apostel Paulus spreekt in het Nieuwe Testament over “het ambt van leraar” (1 Timoteüs 5:17) en over “de geestesgave van leraar” (Romeinen 12:7). Er is dus geen grond in de Bijbel om de officiële kerkelijke ambten af te wijzen.

D. HET CONGREGATIONALISTISCHE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) IN DE KERKGESCHIEDENIS

1. De congregationalistische visie op de Kerk.

De plaatselijke gemeente is volstrekt een onafhankelijke (zelfstandige) gemeente en “volwaardig kerk”. De onafhankelijke (zelfstandige) gemeente is *een afspiegeling van de onafhankelijke (zelfstandige) mens in de eeuw van verlichting en individualisme*.

Waar het evangelie verkondigd wordt, komen mensen tot geloof. De gelovigen sluiten zich aaneen in “een congregatie” (i.e. een gemeente), waarin Jezus Christus Zelf tegenwoordig is (Matteüs 18:20). Zij verbinden zich onderling vrijwillig tot het uitvoeren van de bijbelse roeping. De gemeente moet vooral niet te groot worden, want dan zou de gemeenschap van de heiligen in het gedrang raken. De zou de gemeente beter in twee volstrekt onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten kunnen splitsen. De verschillende onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten mogen onderling een verbond sluiten, maar moeten vrije en onafhankelijk (zelfstandig) van elkaar blijven. In het congregationalistische kerk leiderschap systeem of structuur valt een sterke nadruk op “het ambt van de gelovige” of “de priesterschap van elk gelovige” die samen met andere gelovigen en hun geestesgaven “een congregatie” (= gemeente) vormen.

2. De congregationalistische visie op hoe Christus regeert.

Christus regeert de congregatie (= gemeente) van gelovigen direct door de Heilige Geest die in de gelovige gemeenteleden woont. Hij regeert hen niet door de traditionele ambten (als bisschoppen, priesters, dominees of voorgangers, ouderlingen en diakenen) of door overkoepelende organisaties (als concilies, synodes, classes,

conferenties, enz.). De Heilige Geest is immers op de kerk (Gemeente) uitgestort (Handelingen 2) en woont in het midden van de congregatie (= gemeente) (Matteüs 18:20).

3. De congregationalistische visie op de leiding van de Kerk.

Elke “congregatie” (= gemeenschap van gelovigen) is gemachtigd zichzelf te regeren en bevoegd haar eigen kerkorde (bestaande uit: statuten en reglement) vast te stellen. Het congregationalistische kerk leiderschap systeem of structuur begint niet aan de top (met de Petrus ambt), maar aan de basis (met de gemeente van gelovigen).

Het congregationalistische kerk leiderschap systeem kent geen overkoepelende vergadering (bv. een concilie of synode) die besluiten neemt waaraan alle gemeenten gebonden zijn. Toch zijn er “conferenties” of “vergaderingen van afgevaardigden” voor overleg, onderlinge hulpverlening en steun.

“De algemene vergadering” van gelovigen van de plaatselijke gemeente heeft het hoogste gezag. Congregationalistische Kerken kunnen wel “ambten” hebben, maar deze ambten ontlenen hun bevoegdheden niet in directe zin aan Christus (die hen geroepen heeft), maar aan de algemene vergadering van de gemeente (die hen op een democratische wijze verkozen heeft). De ambten zijn verantwoording verschuldigd alleen aan de algemene vergadering van de gemeente. Deze algemene vergadering van de gemeente heeft het gezag de ambten te ontslaan. Soms kent de Congregationalistische Kerken twee ambten: “de voorganger” en “de diakenen”; soms heeft men meer ambten: herder, leraar, ouderling, diaken, administrateur en helper.

4. De voordelen van het congregationalistische kerk leiderschap systeem (structuur).

- Er bestaat geen hiërarchie van ambten en ook geen overkoepelende organisatie die heerschappij uitoefent over de gelovigen. Elke congregatie (= gemeente) is volkomen onafhankelijk (zelfstandig).
- Elke congregatie (= gemeente) kan zich aanpassen aan de lokale omstandigheden en behoeften.
- De priesterschap van elk gelovige wordt benadrukt. Ieder gelovige heeft een taak en een geestesgave om zijn taak uit te voeren. Iedere gelovige is belangrijk en wordt in de activiteiten van de gemeente ingezet.
- De congregaties (= gemeenten) blijven klein, de onderlinge gemeenschap blijft intiem (je kent elkaar persoonlijk).
- De besluitvorming proces is effectief, want het wordt nooit geblokkeerd door een hoger ambt of overkoepelende organisatie.
- Steeds nieuwe congregaties (= gemeenten) worden gesticht binnen gemeenschappen en op locaties die gemakkelijk bereikbaar zijn voor mensen. Tallen gemeenten zijn “huisbijeenkomsten” of “huismeeenten”.

5. De nadelen van het congregationalistische kerk leiderschap systeem (structuur).

- De congregationalistische visie op kerk leiderschap is niet op de Bijbel gegrond, maar eerder op de eeuw van verlichting en individualisme.
- Een grote groep gelovigen in de congregatie (= gemeente) zijn relatief nog onvolwassen, hebben nog geen geestelijke onderscheidingsvermogen en raken gemakkelijk op een dwaalspoor van valse leer, sektarische groepen met problemen zoals de gemeente van Korinte had (1 Korintiërs 1:19-17; 1 Korintiërs 3:1-4). De gelovige mens staat te veel centraal in het congregationalistische kerksysteem (zie Romeinen 11:36).
- De Christelijke Kerk (Gemeente) is niet een democratie, maar een Christocratie! Besluiten, die op een democratische wijze door al de gelovigen genomen zijn, kunnen nog steeds verkeerd zijn en van de leer van de Bijbel afwijken. De democratische meerderheid van gelovigen heeft niet noodwendig altijd “gelijk” (Handelingen 5:17-42).
- Uit de Congregationalistische Kerken in de kerkgeschiedenis zijn vele verschillende onafhankelijke kerkgenootschappen gesproten en elk kerkgenootschap bepaalde zijn eigen richting (in leer en kerkstructuur).
- De Congregationalistische Kerken hebben over het algemeen geen duidelijk opgetekende geloofsbelijdenis, kerkorde of liturgische formulieren waaraan hun ambtsdragers (in zoverre zij er zijn) of gemeenteleden gebonden zijn.
- Het congregationalistische kerk leiderschap systeem heeft geen officiële ambten die door Christus aangesteld zijn om de congregatie (= gemeente) te houden aan haar bijbelse roeping, de congregatie op te bouwen en te leiden, en, indien nodig, te corrigeren.

E. HET SYNODALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) EN DE BIJBEL

1. Het argument voor het hebben van een overkoepelende kerk leiderschap systeem boven de raad van oudsten (ouderlingen).

De Synodale Kerken blijven in wezen staatskerken of nationale volkskerken. Zij leren dat evenals in het bestuur van een land of een volk overkoepelende politieke- en sociale structuren noodzakelijk zijn om het land of het volk goed te leiden, zo ook heeft een staatskerk, een nationale volkskerk, een etnische kerk of een kerkgenootschap ook “een overkoepelende kerk leiderschap systeem of structuur” (een paraplu organisatie) nodig om de gemeenten op de nationale vlak bijeen te houden en goed te besturen. Dikwijls wordt het Jeruzalem Consultatie in Handelingen 15 aangehaald als bewijs voor zo een overkoepelende kerk leiderschap systeem of structuur boven de raad van oudsten (ouderlingen) van de plaatselijke gemeenten.

Commentaar.

▪ **Het Jeruzalem Consultatie.**

Het argument dat het Jeruzalem Consultatie in Handelingen 15 een overkoepelende organisatie was die over de kerkraden van de plaatselijke gemeenten stond, is volgens de Bijbel volkomen onhoudbaar. Het Jeruzalem Consultatie was nooit een concilie of synode waarin alle gemeenten vertegenwoordigd waren. Het was alleen maar een ontmoeting tussen de afgevaardigden (apostelen en oudsten of ouderlingen) van twee plaatselijke gemeenten (Antiochië in Syrië en Jeruzalem in Judea) ten einde met elkaar te overleggen aangaande de zaak van de besnijdenis. Bij dit overleg werd helemaal niet gesproken over de kerkorde of kerkstructuur, maar alleen over de relatie van de Joodse ceremoniële wet tot de verlossing in Jezus Christus.

Aangezien de valse leraren, die vanuit de gemeente te Jeruzalem zijn uitgegaan, naar vele gemeenten reisden met hun valse leer, werd het besluit van dit Consultatie aan andere gemeenten bekendgemaakt (Handelingen 16:4). Het woord “besluit”⁴ is een term die in het gerechtshof gebruikt wordt en betekend zoveel als “niet afdwingbare besluiten” of “besluiten in de zin van aanbevelingen”⁵.

▪ **De concilies van bisschoppen in de Rooms Katholieke Kerk.**

De Kerken van de Reformatie (de Protestanten) hebben “de concilies van bisschoppen” van de Rooms Katholieke Kerk overgenomen en noemde deze overkoepelende organisatie “de synode” (letterlijk: “een samen op weg zijn”, dus, “een samenkomst” of “een vergadering”).

- Maar terwijl het de Rooms Katholieke Kerk hun overkoepelende organisatie (het concilie van bisschoppen) over alle plaatselijke gemeenten *in de wereld* zetten
- zetten de Protestantse staatskerken of volkskerken in sommige landen hun overkoepelende organisatie (de synode) over alle gemeenten *in een bepaald land*
- zetten de kerkgenootschappen hun overkoepelende organisatie (de Algemene Conferentie) over alle gemeenten *van een bepaalde kerkelijke stroming* (met specifieke leerstellingen en gedrag)
- en de etnische kerken stellen hun overkoepelende organisatie (bv. een bestuur of raad van diakenen) over alle gemeenten van *een bepaald etnische groepering*.

▪ **De overkoepelende organisaties van de Protestantse kerken.**

In haar oorsprong heeft het overkoepelende kerksysteem (structuur) van een Synodale Kerk te maken met het feit dat het staatshoofd zichzelf niet alleen als het (politieke) hoofd van de staat, maar ook als het (geestelijke) hoofd van de staatskerk beschouwde.

Op dezelfde wijze is een overkoepelend kerksysteem (structuur) noodzakelijk geworden voor kerkelijke leiders om een kerkgenootschap met bepaalde leerstellingen bij elkaar te houden. Of zij vormden een ethnische kerkgenootschap ten einde een bepaald etnische cultuur en taal in hun gemeenten te handhaven.

Maar volgens de Bijbel kan een politiek staatshoofd, of leiders van een bepaald kerkelijke stroming, of leiders van een bepaald etnische groepering nooit de leider van de Kerk van Christus worden, omdat alleen Jezus Christus dié positie bekleedt (Efeziërs 1:20-23)!

▪ **Steeds voortgaande afscheidingen.**

In het afgelopen paar honderd jaar hebben politieke staatskerken en kerkgenootschappen met bepaalde leerstellingen en etnische volkskerken verscheidene afscheidingen meegemaakt, zodat er steeds meer en meer kerkgenootschappen met hun overkoepelende kerkstructuren tot stand gekomen zijn. Er zijn nu verschillende synodale type kerkgenootschappen die oorspronkelijk tot de één staatskerk behoorden. Er zijn nu verschillende kerkgenootschappen (stromingen) met ieder zijn eigen leerstellingen en praktijken. Er zijn nu ook meer en meer etnische volkskerken die hun etnische cultuur (en identiteit) proberen te handhaven. De kerkstructuur van deze kerkgenootschappen zijn meestal synodaal gebleven, d.w.z. zij hebben een hiërarchische structuur met een of ander overkoepelende orgaan die aan de top staat, boven alle plaatselijke gemeenten. Het traditionele “beheer van bovenaf” blijft gehandhaafd zonder dat deze kerken dit traditionele systeem (structuur) op grond van de Bijbel toetsen (zie Matteüs 15:1-20; Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4).

2. Het argument voor het hebben van een dominee of voorganger.

Het synodale type van kerken hebben meestal in elke gemeente één voltijdse dominee of voorganger die de gemeente leidt. Hij wordt beschouwd als “primus inter pares” dat betekent: “eerste onder gelijken”. Hij maakt dikwijls aanspraak op (legt claim op) het leiderschap van de hele gemeente. Voor het hebben van één dominee of voorganger wordt veelal Timoteüs in de Efeze gemeente en Titus in de gemeenten op Kreta aangehaald. In de Synodale Kerken worden de taken die God aan de oudsten (ouderlingen) heeft voorgeschreven verdeeld in “een apostolaire taak” (!)⁶ voor de dominee of voorganger en “een pastorale en bestuurlijke taak” voor de overgebleven oudsten (ouderlingen). Meestal wordt 1 Timoteüs 5:17 gebruikt om deze verdeling van taken “te bewijzen”.

⁴ Grieks: dogmata kekrimena

⁵ G. Vos

⁶ Een soort van “Apostolische Opeenvolging” binnen de Protestantse Kerken.

Commentaar.

▪ **De kerkelijke traditie van de Episcopale Kerken blijft gehandhaafd in de Kerken van de Reformatie.**

Het hiërarchische kerk leiderschapstelsel (structuur) van de Episcopale Kerken (bestaande uit: één bisschop aan de top, dan de priesters en ten slotte de diakenen) bleef na de Reformatie in 1517 gehandhaafd in het kerk leiderschapstelsel (structuur) van de Kerken van de Reformatie (bestaande uit: één dominee of voorganger, dan de oudsten of ouderlingen en ten slotte de diakenen). De traditionele overheersing van de bisschop in de Episcopale Kerken en van de dominee of voorganger in de Protestantse kerken bleven gehandhaafd zonder dat deze kerkgenootschappen deze traditie op grond van de Bijbel toetsten (zie Matteüs 15:1-20; Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4). De Bijbel leert helemaal geen “Apostolische Opeenvolging” en ook niet “de nieuwe positie van een bisschop” zoals in de Episcopale Kerken of “de nieuwe positie van een dominee of voorganger” zoals in de Protestantse Kerken.

▪ **De reizende medewerkers van Paulus en de plaatselijke raad van oudsten (ouderlingen).**

Timoteüs en Titus waren veel meer dan moderne fulltime “dominees of voorgangers” van een gemeente. Zij reisden als medewerkers van de apostel Paulus overal met hem mee als “kerkplanters” en “kerkbouwers” en waren veel eerder “zendelingen” en “leden van een team van trainers en coaches”, dan moderne “dominees of voorgangers”!

Gedurende de eerste gevangenschap van Paulus in Rome (60-61 n.C.) stond Timoteüs dicht bij Paulus (Kolossenzen 1:1; Filemon 1:1; Filippenzen 1:1). Vanuit zijn gevangenschap schreef Paulus dat hij Timoteüs naar Filippi zou sturen (Filippenzen 2:19-24). Na zijn bevrijding zond Paulus Timoteüs naar Filippi en reisde zelf naar Kreta, waar hij Titus achterliet om de plaatselijke gemeentes op Kreta op te bouwen (Handelingen 2:11; Titus 1:5). Daarna reisde Paulus naar Kolosse om Filemon te ontmoeten (Filemon 22). Ten slotte reisde Paulus naar Efeze, waar hij Timoteüs ontmoette en nieuws over Filippi ontving. Paulus vroeg Timoteüs in Efeze te blijven terwijl hij zelf naar Filippi en Macedonië reisde (Filippenzen 2:24; 1 Timoteüs 1:3).

In 62-63 n.C. schreef Paulus vanuit Macedonië (Filippi?) de eerste brief aan Timoteüs en de brief aan Titus. Hij hoopte spoedig naar Efeze terug te keren, maar verwachtte een oponthoud (1 Timoteüs 3:14-15). Hij vroeg Titus hem in Nicopolis te ontmoeten (Titus 3:12), misschien om met hem naar Spanje te reizen (Romeinen 15:24).

Dus, Timoteüs en Titus werkten mee met Paulus om de nieuwe gevestigde gemeentes op te bouwen in de gezonde christelijke leer en leven (1 Timoteüs 1:3; Titus 2:1). Zij hebben ook een bijbelse kerk leiderschapstelsel bestaande uit “een raad van ouderlingen” en soms met diakenen als assistenten ingesteld (1 Timoteüs 3:1-15; Titus 1:5-9). Timoteüs en Titus waren niet opgeleid op een Theologische Seminarie of een Bijbelschool, maar hadden hun training “al doende in de praktijk” van de apostel Paulus ontvangen! Timoteüs en Titus functioneerden als een van de oudsten (ouderlingen) op de raad van oudsten (ouderlingen) (evenals de apostel Petrus functioneerde als “een oudste of ouderling” in 1 Petrus 5:1-4 en de apostel Johannes zichzelf “de oudste of ouderling” noemde in 2 en 3 Johannes). Zij preekten en leerden (1 Timoteüs 5:17) en gaven een persoonlijk voorbeeld (1 Timoteüs 4:12-16; Titus 2:7-8).

De Bijbel leert nergens dat een plaatselijke gemeente “een dominee” of “een voorganger” moet hebben, d.w.z. een persoon met een positie boven de oudsten (ouderlingen), die dikwijls alle macht in de gemeente naar zich toe trekt of verlangt over alle andere gelovigen in de gemeente te heersen!

Integendeel leert Jezus Christus en de apostelen duidelijk dat de leiders in de gemeente de grootste dienaren behoren te zijn (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4). Tegenover de praktijk van een dominee of voorganger aan de top van de gemeente, leert de Bijbel duidelijk dat een gemeente uiteindelijk een raad van oudsten (ouderlingen) moet hebben die de verantwoordelijkheid van de leiding in de plaatselijke gemeente met elkaar moeten delen (Handelingen 20:17,28; 1 Timoteüs 3:1-15; 1 Timoteüs 4:14; 1 Timoteüs 5:17-22; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4).

▪ **Het gebruik om onderscheid te maken tussen de taken van een dominee of voorganger en de taken van de overige oudsten (ouderlingen).**

Het splitsen van de taken van de oudsten (ouderlingen) in “een apostolaire taak voor een dominee of voorganger” en “een pastorale en bestuurlijke taak voor de overige oudsten (ouderlingen)” is ontoelaatbaar! Deze traditie in de Synodale Kerken stamt nog uit de tijd voor de Reformatie, waarbij de bisschop *aanspraak maakte* de opvolger van de apostelen van Christus te zijn (in de zgn. “Apostolische Opeenvolging”).

Een moderne dominee of voorganger is in de Bijbel niets meer of minder dan een gewone “oudste of ouderling” (1 Timoteüs 5:17)! Alle oudsten (ouderlingen) hebben deel aan de lerende -, pastorale- en administratieve functies van de raad van oudsten (ouderlingen) en geen van deze taken mag gereserveerd worden voor alleen de dominee of de voorganger!

- (1) Alle oudsten (ouderlingen) zijn “herders” (Latijn: “pastors”) en “opzieners” (Grieks: “bisschoppen”) van de gemeente (Handelingen 20:28; 1 Petrus 5:2).
- (2) Alle oudsten (ouderlingen) zijn “bestuurders” (Grieks: pro-histamenos, pro-estòtes) of “managers” (Grieks: oikonomos) van de activiteiten en bezittingen van de gemeente (1 Timoteüs 3:5; 1 Timoteüs 5:17a; Titus 1:7).

- (3) Alle oudsten (ouderlingen) zijn “leraren” (Grieks: didakokos) van Gods Woord (de Bijbel)(1 Timoteüs 3:2; Titus 1:9), zelfs al zijn er sommige oudsten (ouderlingen) die dat meer doen dan anderen (1 Timoteüs 5:17).
- (4) Alle oudsten (ouderlingen) voeren hun verantwoordelijkheden uit als “dienaren” (Grieks: diakonos) van God en de gemeenteleden (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4).

Alle oudsten (ouderlingen) zijn geroepen, aangesteld en bevestigd (zie 1 Timoteüs 4:14) om alle noodzakelijke taken in de gemeente te doen, onder meer het Woord tijdens de erediensten te verkondigen, gezaghebbende onderricht te geven, de zegen uit te spreken, de doop en het Avondmaal te bedienen, nieuwe ambten te bevestigen (met gebed en ook met handoplegging) en de tucht toe te passen (Matteüs 18:15-17) en bij huwelijken en begrafenissen voor te gaan.

3. Argument voor het hebben van meerdere nieuwe ambten.

De Synodale Kerken menen ook dat zij op grond van Handelingen 6:1-7 meerdere nieuwe ambten op het plaatselijke vlak mogen aanstellen. Zo stellen zij bijvoorbeeld “een kerkvoogd”, “een administrateur” en “een penningmeester” aan. Ze argumenteren dat als er bv. een assistent voor de verdeling van voedsel voor de armen mag komen, mag er zeker ook een assistent voor andere taken komen. Maar deze mensen kunnen beter als “daikenen” beschouwd worden met een verscheidenheid van taken.

De Synodale Kerken menen ook dat zij op grond van Handelingen 15:1-3 vertegenwoordigende ambten op het nationale vlak van de Kerk mogen aanwijzen. Bijvoorbeeld, zij stellen “een praesis” en “een scriba” van een synode aan. Zij redeneren dat als een vertegenwoordiger naar een Jeruzalem Consultatie gezonden mag worden, dan mag er ook vertegenwoordigers naar overkoepelend leiderschapstructuren als “een classis” en “een synode” gezonden worden.

Commentaar.

Op basis van Handelingen 6:1-7 mag een gemeente zeker een diaken aanstellen om een specifieke dienende taak in de plaatselijke gemeente te vervullen. En op basis van 1 Timoteüs 3:5 en Titus 1:7 mag een gemeente een oudste (ouderling) aanstellen om een specifieke besturende taak in de plaatselijke gemeente te vervullen. Maar *omdat er in de Bijbel geen grond is voor een overkoepelend leiderschapstructuur (of zgn. meerdere vergadering) dat gezag heeft over lokale gemeenten, mogen “vertegenwoordigers” alleen aangewezen worden naar vergaderingen van verschillende gemeenten met gezag om te overleggen, maar niet met gezag om besluiten te maken waaraan de lokale gemeenten gebonden zijn.*

F. HET SYNODALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) IN DE KERKGESCHIEDENIS

1. De synodale visie op de Kerk.

Elke plaatselijke gemeente is een openbaring van het Lichaam van Christus. Het ambt van de gelovige en de ambten door Christus aangesteld (de oudsten of ouderlingen) krijgen een belangrijke plaats. Maar ook de vertegenwoordigers naar de meerdere vergaderingen (overkoepelende organisaties zoals classes en synodes) krijgen een belangrijke plaats.

De staatskerk of nationale volkskerk is *een afspiegeling van de nationale staat of volk* (bv. De Russische Orthodoxe Kerk, de Duitse Lutherse Kerk, de Nederlandse Hervormde Kerk en de Chinese Three Self Patriotic Church. Ook de verschillende kerkgenootschappen (bv. de Lutheranen, de Calvinisten, de Evangelische – en Pinksterkerken reflecteren allerlei traditionele leerstellige verschillen.

2. De synodale visie op hoe Christus regeert.

Christus regeert door de Heilige Geest, de Bijbel en de ingestelde ambten (niet alleen de oudsten of ouderlingen, maar ook kerkvoogden, administrateurs en vertegenwoordigers naar de meerdere vergaderingen zoals classes, provinciale synoden en algemene synode). Maar omdat het Synodale Kerk in wezen een *staatskerk*, nationale- of *volkskerk*, een *ethnische kerk* of een *kerkgenootschap* in het land blijft, heeft het niet een *wereldwijde synode*!

Sommige ethnische kerken hebben een overkoepelend leiderschap structuur dat geen vertegenwoordigers van plaatselijke gemeenten heeft. Zij hebben zelfs geen statuten of regulaties. Alle gezag in de kerk ligt bij “de stichter” van de kerk”, of bij “een bestuur” (van de stichting) of bij “het team van de kerkleider (pastor of voorganger)”. Zulk een overkoepelende structuur wordt ingesteld door de stichter of bestuur of de pastor met het doel alle dochtergemeenten *te overheersen*. De overkoepelende organisatie *is een kopie van de machtsstructuren in de politiek*.

3. De synodale visie op de leiding van de Kerk.

▪ De synodale visie op de ambten.

Terwijl het episcopale kerk leiderschapstelsel (structuur) “het ambt” (de bisschop) benadrukt en het congregationalistische kerk leiderschapstelsel (structuur) “de gemeente” benadrukt, neemt het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur) een midden positie. Het synodale stelsel verweert zich enerzijds tegen het monarchische (eenhoofdige, hiërarchische) stelsel van de Episcopale Kerken waar alle mensen en activiteiten van

boven beheerd wordt door een enkele ambtsdrager, “de bisschop” (bv. de Rooms Katholieke Kerk in de kerkgeschiedenis). Maar het synodale systeem verweert zich anderzijds tegen het congregationalistische systeem waar geen enkel ambt de leiderschapverantwoordelijkheid op zich neemt, zodat de gemeente gemakkelijk ten prooi valt van fanticisme en geestdrijverij (bv. de Anabaptisten in de kerkgeschiedenis).

Als men in het Synodale Kerken tot een ambt geroepen en bevestigd is, is men ook “voluit ambtsdrager”. De ambtsdrager staat in dienst van Jezus Christus om de taak, gezag en leiding van Jezus Christus als herder, bestuurder, verkondiger en dienaar *in* de plaatselijke gemeente, en als het moet, *tegenover* de gemeente te vertegenwoordigen! Dit is volkomen bijbels.

Maar de verkozen vertegenwoordigers naar de meerdere vergaderingen (de classis en synode) zijn ook ambtsdragers en staan in dienst van Christus om de taak, gezag en leiding van Jezus Christus als opziener (bisschop) in de staatskerk, etnische volkskerk of kerkgenootschap te vertegenwoordigen! Dit is echter niet bijbels!

▪ **De synodale visie op de verkiezing van ambten.**

Het synodale kerk leiderschap systeem (structuur) begint ook aan de onderkant bij de gemeente en beweegt van onder af op. De leden van de plaatselijke gemeente verkiezen hun eigen ambtsdragers (de oudsten of ouderlingen, en, indien nodig, de diakenen) in de plaatselijke gemeente. De ambten worden niet van buiten af gezonden of opgelegd door de overkoepelende vergaderingen (zoals gebeurt door een bisschop in de Episcopale Kerken). De ambten staan open voor alle gemeenteleden die aan de bijbelse vereisten voldoen en door de leden van de plaatselijke gemeente verkozen worden. Het synodale systeem (stelsel of structuur) kent niet de diepe kloof tussen “de clericici” (= de geestelijke ambtsdragers) en “de leken” (= de gewone gelovige gemeenteleden) van de Episcopale Kerken. De ambten van oudsten (ouderling) en diaken zijn ook niet levenslang als in de Episcopale kerken. Zij worden verkozen voor een specifieke ambtstermijn. Daarna nemen zij weer gewoon hun plaats in binnen de gemeente.

Maar de verkiezing en aanstelling van een dominee of voorganger is meestal het voorrecht van alleen de kerkenraad en moet door de gemeentevergadering van de lokale gemeente en de overkoepelende (of meerdere) vergadering (de classis) goedgekeurd worden.

▪ **De synodale visie op de kerkenraad.**

Het kenmerk van het synodale kerk leiderschap systeem (structuur) is dat de ambten hun ambt en gezag uitoefenen:

- op de plaatselijke vlak gesamenlijk in “de kerkenraad”⁷ en
- op de nationale vlak gesamenlijk door in de overkoepelende of meerdere vergaderingen zoals “een classis” of “een synode”.

Dus, de kerkgenootschappen met een synodale of overkoepelende kerk leiderschap systeem (structuur) blijven in wezen:

- een staatskerk die een bepaald nationalisme handhaaft
- of een kerkgenootschap dat bepaalde leerstellingen en praktijken handhaaft
- of een volkskerk of etnische kerk die een bepaald cultuur (ingesloten taal, traditionele gewoonte, waarden en normen) handhaaft.

En in een synodale of overkoepelende kerk leiderschap systeem (structuur) draagt de kerkenraad de verantwoordelijkheid en *gezag alleen op de plaatselijke vlak*.

De kerkenraad bestaat uit de meest volwassen, geestelijke en ervaren mensen in de plaatselijke gemeente en staat in dienst van Christus, met de taak om te zorgen dat de wil en zaak van Christus in de plaatselijke gemeente uitgevoerd wordt. De leden van de kerkenraad zijn geroepen en aangesteld om de pastorale, diaconale en apostolaire taken van Christus in de plaatselijke gemeente uit te voeren. De kerkenraad heeft de verantwoordelijkheid om de gehele plaatselijke gemeente te leiden op de weg van Christus. De kerkenraad loopt voorop en leidt de gehele plaatselijke gemeente op een effectieve wijze in deze taken.

▪ **De synodale visie op de dominee of voorganger.**

De meeste gemeenten met een synodale of overkoepelende kerk leiderschap systeem (structuur) hebben een “dominee” of “voorganger” die over het algemeen een theologische opleiding heeft gehad en goedgekeurd is door de overkoepelende of meerdere vergadering (de classis of synode).

De dominee of voorganger maakt *dikwijls* aanspraak of legt claim op sommige of alle van de volgende bevoegdheden:

- Hij is de leider van de hele gemeente en voorzitter van de kerkenraad en alle belangrijke comités.
- Alle oudsten (ouderlingen), diakenen en gemeenteleden moeten zich onder zijn leiding voegen, moeten hem respecteren en gehoorzamen.
- Hij alleen mag de doop en het Avondmaal bedienen en de zegen uitspreken.
- Hij alleen mag de nieuwe ambtsdragers (oudsten of ouderlingen en diakenen) bevestigen.

⁷ Het wordt niet “een raad van ouderlingen” genoemd omdat “de kerkenraad” niet alleen uit ouderlingen, maar ook uit diakenen, een kerkvoogd, een administrateur, een secretaris, enz.) bestaat.

- Hij alleen mag het huwelijk bevestigen en de doden begraven.
- Hij alleen mag catechese geven aan nieuwe gelovigen.
- Hij alleen mag discipelschap training geven aan de nieuwe gemeenteleden.
- Hij moet minstens één van de afgevaardigden naar de overkoepelende vergaderingen (classis en synode) zijn.

▪ **De synodale visie op de overkoepelende leiderschapvergaderingen.**

De synode of overkoepelende leiderschapvergadering bestaat uit de vertegenwoordigers van de plaatselijke gemeenten in de staat, natie, kerkgenootschap of etnische groep. In het synodale systeem draagt de synode *de verantwoordelijkheid op de nationale (!) vlak*. De overkoepelende vergaderingen worden ook wel “meerdere vergaderingen” genoemd. Er wordt gezegd dat de oorspronkelijke bedoeling van de meerdere vergaderingen alleen was met elkaar te overleggen, maar geleidelijk hebben de meerdere vergaderingen zich boven de plaatselijke gemeenten gesteld en hun besluiten op de plaatselijke gemeenten afgedwongen! *Dezelfde ontwikkeling vond plaats in de kerkgeschiedenis in de tweede eeuw na Christus. Toen verloor de plaatselijke gemeenten ook hun onafhankelijkheid (zelfstandigheid) en werd de overkoepelende vergadering⁸ het hoogste gezag!* De plaatselijke gemeenten met hun kerkraden waren *niet langer onafhankelijk (zelfstandig)!* En het finale gezag kwam te rusten op de overkoepelende leiderschaporganisatie (de nationale synode)!

De plaatselijke gemeenten met hun kerkenraden zijn dus *nooit zelfstandig!* En bij deze kerken berust het uiteindelijke gezag dan toch bij *de overkoepelende vergadering (de nationale synode)!*

In de overkoepelende leiderschapvergaderingen nemen de afgevaardigden besluiten die niet op het plaatselijke vlak genomen *kunnen* worden, of beter gezegd, niet op het plaatselijke vlak genomen mogen worden!

De overkoepelende vergaderingen hebben bv. de volgende bevoegdheden voor zichzelf opgeëist:

- Het vaststellen van één geloofsbelijdenis voor alle gemeenten (bv. de Drie Formulieren van Enigheid).
- Het vaststellen van één kerkorde voor alle gemeenten (gewoonlijk nooit inter-cultureel).
- Het toezicht op alle ambtsdragers in alle gemeenten (via classis, consulenten en visitatoren).
- Het toerusten van de gemeenteleden in de verschillende gemeenten (het organiseren van toerustingscursussen op de nationale vlak).
- Het toerusten van de leraren, dominees en voorgangers (in theologische instellingen)
- Het behandelen van bezwaren en geschillen tussen leraren en tussen de verschillende gemeenten (bv. gemeentegrensgeschillen) en de behandeling van de tucht van leraren.
- Het plannen van gezamenlijke taken als evangelisatie, zending, diaconaat in het land en in de wereld.
- Het overleg met de overheid en met andere kerkgenootschappen.
- Het organiseren van gemeenschap met andere kerkgenootschappen en mogelijke organisatorische eenwording (bv. de “Samen op Weg” is de Protestantse Kerk van Nederland geworden).

4. De voordelen van het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur).

- De synode of overkoepelende vergadering waakt tegen verdeeldheid in de staatskerk, volkskerk, ethnische kerk of kerkgenootschap.

Maar de kerkgeschiedenis heeft al aangetoond welk een verwarring en verdeeldheid de verschillende stromingen binnen een staatskerk, volkskerk, ethnische kerk of kerkgenootschap (bv. de progressieven, de verontrusten, de geestdrijvers, de valse leraren, enz.) hebben teweeggebracht.

- De volgende voordelen zijn eigenlijk voordelen van het presbyteriale kerk leiderschapstelsel (structuur), die ook gedeeltelijk voor het synodale kerkleiderschapstelsel (structuur) gelden:
- De kerkenraad waakt over de gezonde bijbelse leer in de gemeente.
 - De kerkenraad kan als het nodig is een standpunt innemen tegen de meerderheid van de gelovigen in de plaatselijke gemeente in zaken die afwijken van Christus en zijn onderricht in de Bijbel. De kerkenraadsleden kunnen dat alleen doen op grond van hun roeping door Christus, hun aanstelling door de gemeenteleden *en op grond van de juiste uitleg van de Bijbel!*
 - De kerkenraad waakt over de bijbelse orde en liefde in relaties in de gemeente. De kerkenraad weerstaat de overheersing van één bepaalde ambtsdrager of gemeentelid die heerschappij wil uitoefenen over anderen.
 - Hoewel er plaats is voor de gemeenteleden voor wederzijdse terechtwijzing en tucht, worden de moeilijkere gevallen door de kerkenraad behartigd.

⁸ De sociologie heeft bewezen dat

(1) kerken gedurende de 20ste eeuw in de VSA gewoonlijk begonnen met een “charismatische leider die het Woord verkondigde”.

(2) Toen het aantal gemeenteleden groot werd, verschoof de nadruk van het woord naar “activiteiten” (die het Woord bevorderde).

(3) Na een poos verschoof de nadruk van activiteiten naar “organisatie” (van deze activiteiten).

(4) Daarna verschoof de nadruk van organisatie naar “posities van leiderschap” (die de organisatie beheersde).

(5) Uiteindelijk verschoof de nadruk van positie van leiderschap op de plaatselijke vlak naar “posities van leiderschap op de nationale of wereldwijde vlak”.

5. De nadelen van het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur).

▪ Het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur) is niet op de Bijbel gegrond.

Het synodale of overkoepelende kerk leiderschapstelsel (structuur) is niet op de Bijbel gegrond. Het is gebaseerd op de politieke staat, de ethnische natie of de leerstellingen van een kerkgenootschap.

▪ Ineffectief bestuur.

De overkoepelende kerkvergaderingen (of meerdere vergaderingen) hebben de volgende *besluiten aan zich gebonden*:

- de besluiten m.b.t. de structuur van de kerk (de overkoepelende organisaties)
- de besluiten m.b.t. de geloofsbelijdenis (bv. de sacramenten)
- de besluiten m.b.t. de kerkorde (inclusief financiën, bezit van gebouwen, fulltime gezagsdragers, opleiding van leraren en voorgangers en de beoefening van tucht tegen ambdragers die afwijken).

Om deze zaken te wijzigen is bijna onmogelijk, omdat deze overkoepelende vergaderingen door te veel plaatselijke gemeenten worden vertegenwoordigd, te veel verschillende plaatselijke omstandigheden vertegenwoordigen en te traag zijn om problemen op te lossen en eensgezinde besluiten te maken. De overkoepelende vergaderingen kunnen niet effectief functioneren en doen dat ook niet. En wanneer deze overkoepelende vergaderingen toch besluiten d.m.v. democratisch te stemmen maken, zijn er bijna altijd “een meerderheid van winnaars” en “een minderheid van verliezers” die ontevreden en verbitterd blijven en uiteindelijk zich van de kerk afscheiden! Sommige zaken zijn al 20 jaar aan de orde zonder resultaat!

Er ontstaat ook een houding van veronachtzaming van officiële besluiten die in de meerdere vergaderingen genomen zijn (bv. de plaatselijke gemeenten wijzigen hun visie op en beoefening van de sacramenten zonder toestemming van de meerdere vergaderingen, zij nodigen sprekers uit die niet door de meerdere vergadering zijn goedgekeurd of gebruiken afwijkende liturgiën in hun erediensten).

▪ Het opleggen van onbijbelse besluiten op de plaatselijke gemeenten.

De overkoepelende kerk leiderschapssystemen (structuren) in de Protestantse Kerken in de kerkgeschiedenis hebben zich gedragen als de concilies in de Rooms Katholieke Kerk in het verleden en hebben besluiten gemaakt waaraan alle plaatselijke gemeenten gebonden werden.

Voorbeelden van besluiten door overkoepelende kerk leiderschap systemen (structuren) genomen:

- De dominee of voorganger van de plaatselijke gemeente wordt beschouwd als de “primus inter pares” (de eerste onder gelijken) in de kerkraad. Dus, de dominee of voorganger wordt toch weer een soort “bisschop” (= een opvolger van de apostelen van Christus) op grond van zijn theologische opleiding en bevestiging door ambdragers van de overkoepelende organisatie (classis). Hij krijgt dan een positie en gezag boven die van de andere oudsten (ouderlingen) in de kerkraad!
- De formulering van de geloofsbelijdenis van de Reformatorische Kerken in Nederland bevatten allerlei argumenten tegen de Rooms Katholieke Kerk. Maar sommige van deze argumenten zijn niet langer geldig!
- Zonder enige bijbels gezag een staatskerk of een nationale volkskerk tot stand brengen waarin de hoofd van de staat of volk zichzelf ook als de hoogste gezagsdrager in de Kerk beschouwde.
- Zonder enige bijbels gezag de taken van de oudste (ouderling) opsplitsen en tussen de dominee of voorganger en de overige oudsten (ouderlingen) verdelen. De dominee of voorganger krijgt de apostolaire taak: prediking, onderricht, leiding in de sacramenten, aanstelling of bevestiging van nieuwe ambdragers, voorgaan in alle vergaderingen, enz. De overige oudsten (ouderlingen) krijgen de pastorale en besturende taken, die dikwijls aan de diakenen gedelegeerd worden.
- Zonder enige bijbels gezag nieuwe ambten in de kerk aanstellen, zoals kerkvoogd die de kerkgebouw namens de staat beheerst. En vertegenwoordigers of afgevaardigden naar de meerdere vergaderingen van de Kerk aanwijzen.

Let op de sommige besluiten van synodes in het verleden.⁹

⁹ Let op sommige besluiten van synoden uit het verleden:

- Zonder bijbels gezag “een liberale theologie” in sommige gemeenten adopteren of gedogen
- Zonder bijbels gezag “apartheid” of scheiding tussen rassen in alle gemeenten van bepaalde kerken in in Zuid Afrika adopteren.
- De afschaffing van “Schriftgezag” (onfeilbaarheid en gezag van de Bijbel) door de Synode van de Gereformeerde Kerk in Nederland in 1974. Het document van de synode: “God met ons” (1980-11-04) schafte het geloof in de Bijbel als Gods geïnspireerde Woord en finale gezag voor de christelijke leer en leven af.
- Zonder bijbels gezag vrouwen toelaten tot de ambt van oudste (ouderling) (en dominee) in sommige kerken onder druk van de feministische beweging.
- Zonder bijbels gezag kerkelijke huwelijken bevestigen voor homoseksuelen in sommige kerken.
- Zonder bijbels gezag zending naar andere groepen van mensen en discipelschap training in sommige gemeenten blokkeren.
- Bepalen dat een onafhankelijke “huisbijeenkomst” of “huisgemeente” onder de toezicht en beheer van een overkoepelende kerk systeem of structuur van de synodale type moeten vallen.

▪ **Het handhaven van onbijbelse leerstellingen en praktijken binnen gemeenten.**

De verschillende stromingen binnen het synodale type van kerken (bv. de conservatieven, de evangelischen, de progressieven, de verontrusten, de geestdrijvers, de fanatici, de valse leraren, enz.) brengen allen verschillende leerstellingen met zich mee. Deze leerstellingen worden oogluikend gedogen en veroorzaken nog groter verwarring, verdeeldheid, valse leer en verkeerde praktijken in al de andere gemeenten. Zo wordt de organisatorische eenheid door het overkoepelende kerksysteem (structuur) gehandhaafd ten koste van de besoeiding van de zuiverheid van de christelijke boodschap en het christelijke leven! Een dergelijke organisatorische eenheid is nergens meer zichtbaar in de wereld!

Bepaalde formuleringen van het christelijke geloof zijn bij nader inzien niet bijbels verantwoord en moeten gewijzigd worden. Ze mogen niet op grond van bepaalde tradities of historische bijeenkomsten gehandhaafd worden, maar moeten uitsluitend op de Bijbel, correct uitgelegd, gebaseerd worden.

Let op sommige voorbeelden van onjuiste leerstellingen die door overkoepelende kerk systemen (structuren) in stand gehouden worden.¹⁰

Let op ander noodzakelijke formuleringen van het christelijke geloof dat achterwege gelaten wordt.¹¹

Let op sommige belangrijke zaken vandaag die niet duidelijk gesteld worden.¹²

Let op sommige kerkordelijke zaken die veranderd dienen te worden.¹³

G. HET PRESBYTERIALE KERK LEIDERSCHAPSYSTEEM (STRUCTUUR) EN DE BIJBEL

1. Het argument voor het ambt van de gelovige.

De Presbyteriale Kerken leren dat elke gelovige een priesterlijk ambt, een profetisch ambt en een koninklijk ambt heeft (1 Petrus 2:9-10). Bijvoorbeeld, het priesterlijke ambt vertegenwoordigt mensen bij God d.m.v. gebed. Het profetische ambt vertegenwoordigt God bij de mensen d.m.v. de verkondiging van Gods Woord. En het koninklijke ambt overwint in afhankelijkheid van God zonden, de zondige wereld en de duivel.

Commentaar.

De Bijbel leert heel duidelijk het ambt van elk gelovige:

- Elke gelovige heeft een priesterlijke taak (1 Petrus 2:4-5,9-10; 1 Petrus 4:10).
- Elke gelovige heeft een profetisch ambt (1 Petrus 3:15-16).
- Elke gelovige heeft een koninklijk ambt (1 Petrus 1:14-15; 1 Petrus 4:3; 1 Petrus 5:8).

¹⁰ Let op sommige voorbeelden van onjuiste leerstellingen die door overkoepelende kerk systemen of structuren gehandhaafd worden:

- Het artikel dat twee wederkomsten van Jezus Christus leert: de zgn. opname van de Gemeente en de verschijning van Christus
- Het artikel dat de opname van de Gemeente gevolgd zal worden door de grote verdrukking en de verschijning van Jezus gevolgd zal worden door een letterlijke duizendjarige rijk van vrede met Israël als basis.
- De noodzakelijkheid van de waterdoop door onderdompeling alleen
- De noodzakelijkheid van de waterdoop om de Geestesdoop te ontvangen.

¹¹ Let op ander noodzakelijke formuleringen van het christelijke geloof dat achterwege gelaten wordt.

- Verlossing uit genade en rechtvaardiging door geloof alleen.
- Rechtvaardiging en heiliging zijn onafscheidelijk.
- Gelovigen leven niet meer onder de wet als Gods eis van gerechtigheid, maar onder de genade, waarin Christus de verlossing, rechtvaardiging en heiliging van de gelovige is (1 Korintiërs 1:30).
- Gelovigen leven niet meer onder de ceremoniële wet (de schaduwen), maar onder de vervullingen (de werkelijkheden).
- De Persoon, functies, vrucht en gaven van de Heilige Geest.
- Het Koninkrijk van God is groter dan de Kerk.
- De geestelijke eenheid van de christelijke Kerk in de hele wereld.
- De een en enige wederkomst van Jezus Christus.

¹² Let op sommige belangrijke zaken vandaag die niet duidelijk gesteld worden.

- De waarde van het ongeboren kind (standpunt t.a.v. abortus).
- Het christelijke huwelijk (standpunt t.a.v. homoseksuele gedrag).
- De betekenis en waarde van het lijden (bv. in de vervolging van christenen, maar ook t.a.v. euthenasie).
- De noodzakelijkheid van recht en gerechtigheid (standpunt t.a.v. corruptie in de maatschappij, in het rechtstelsel, in het strafrecht, in de rehabilitatie van overtreeders).
- De culturele opdracht van de Kerk (standpunt t.a.v. de christelijke visie op ecologie en de zorg voor Gods schepping).
- Man-vrouw relaties voor en na het huwelijk en seksualiteit (standpunt t.a.v. de christelijke visie op het huwelijk en seksualiteit).

¹³ Let op sommige kerkordelijke zaken die veranderd dienen te worden:

- De verhouding van de synode van de staatskerk tot de depolitieke gezagsdragers van de staat.
- Kerkraden die nog steeds alleen maar uit diakenen bestaan, of met een kerkvoogd, bestuursleden, administrators en financiële directeuren.
- Kerkvoogden die de kerkgebouwen namens de staat besturen.
- Statuten waarin de bestuursleden van de stichting gezag hebben boven de plaatselijke gemeente, zelfs als de gemeente al een raad van oudsten (ouderlingen) heeft.
- Oudsten (ouderlingen) die gekozen worden op basis van een traditie, zonder verwijzing naar de bijbelse vereisten voor oudsten (ouderlingen)
- Diakenen die besluiten maken in plaats van de oudsten (ouderlingen).

2. Het argument voor onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten.

▪ Het woord “kerk”.

Het woord “kerk” in het Nederlands werd afgeleid van het Griekse woord “*kuriakon doma*” en betekend “het huis van de Heer”. Het woord voor “kerk (gemeente)” in de oorspronkelijke taal van de Bijbel (Grieks) is “ekklesia” en werd afgeleid van het Griekse werkwoord “uitroepen” (uit de wereld om aan Christus te behoren). Het woord “ekklesia” heeft in de Bijbel verschillende betekenissen:

▪ Ekklesia in de zin van “een samenscholing, samenkomst of bijeenkomst” van mensen.

- Ekklesia betekent *een volksvergadering*, een regelmatig bijeengeroepen politieke lichaam (Handelingen 19:39).
- Ekklesia betekent *een bijeenkomst* van mensen (Handelingen 19:32,41).
- Ekklesia betekent *de gemeente* van Israël (!), vooral wanneer zij bijeen kwamen voor godsdienstige doeleinden (Richteren 20:2; Handelingen 7:38).

▪ Ekklesia in de betekenis van “een bijeenkomst” van christenen.

- Ekklesia betekent “de gemeente” bestaande uit christenen. Alleen het verband van het woord bepaalt welk aspect van de gemeente bedoeld wordt.
- Ekklesia kan betekenen: een “bijeenkomst” van christenen (1 Korintiërs 11:18; 1 Korintiërs 14:19; 3 Johannes 6).

▪ Ekklesia in de betekenis van “de Gemeente of Kerk als het totaal van christenen die in een plaats wonen”.

- Ekklesia in het enkelvoud (Matteüs 18:17; Handelingen 5:11; Handelingen 8:3; 1 Korintiërs 4:17; Filippenzen 4:15; mogelijk 1 Timoteüs 5:16).
- Ekklesia in bekende plaatsen: Jeruzalem (Handelingen 8:1; Handelingen 11:22); Antiochië (Handelingen 11:26; Handelingen 13:1); Kenchreeën (Romeinen 16:1); Korinte (1 Korintiërs 1:2); Tessalonica (1 Tessalonicenzen 1:1); Efeze (Openbaring 2:1), enz.
- Ekklesia in het meervoud (Handelingen 15:41; Handelingen 16:5; Romeinen 16:16; 1 Korintiërs 7:17; 2 Korintiërs 8:18-24; 2 Tessalonicenzen 1:4).
- De gemeenten in bekende plaatsen: Judea (Galaten 1:22; 1 Tessalonicenzen 2:14); Galatië (1 Korintiërs 16:1); Azië (1 Korintiërs 16:19; Openbaring 1:4); Macedonië (2 Korintiërs 8:1).
- “In elke gemeente” (Handelingen 14:23).

Deze gemeenten waren allemaal onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten, zonder enige overkoepelende organisatie boven hen!

▪ Ekklesia in de betekenis van “een huisgemeente”, de christenen die in een woning bijeen komen.

- Een gemeente in de woning van Priscilla and Aquila in Rome (Romeinen 16:5) en in Efeze (1 Korintiërs 16:19).
- Een gemeente in de woning van Nymfa (Kolossenzen 4:15).
- Een gemeente in de woning van Filemon (Filemon 1:1-2).

Deze waren allemaal onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten, zonder enige overkoepelende organisatie die hen overheersde!

▪ Ekklesia in de betekenis van “de universele of wereldwijde Kerk of Gemeente” van Christus.

Dit is de Kerk of Gemeente waartoe alle christenen in de wereld behoren. Het is “de één algemene christelijke Kerk” van de Apostolische Geloofsbelijdenis (Matteüs 16:18; Handelingen 9:31; 1 Korintiërs 6:4; 1 Korintiërs 12:28; Efeziërs 1:22; Efeziërs 3:10,21; Efeziërs 5:23-32; Filippenzen 3:6; Kolossenzen 1:18,24; en mogelijk 1 Timoteüs 5:16).

Nergens in de Bijbel is de universele Kerk of Gemeente een enkele menselijke organisatie die heerst over alle plaatselijke gemeenten in de wereld.

▪ Ekklesia in de betekenis van “een lokale of universele kerk” heeft soms specifieke kenmerken.

Het geeft de Griekse uitdrukking “ekklesia” een specifiek christelijke kleur en dus haar bijzondere betekenis:

- “De gemeente van God” (1 Korintiërs 1:2; 1 Korintiërs 10:32; enz.).
- “Alle gemeenten van Christus” (Romeinen 16:16).
- “De gemeente in Tessalonica die toebehoort aan God en de Heer Jezus Christus” (1 Tessalonicenzen 1:1).
- “In alle gemeenten van (bestaande uit) de heiligen” (1 Korintiërs 14:33).
- “Alle gemeenten van (afkomstig van) de heidenen” (Romeinen 16:4).

▪ Het woord “kerk” of “gemeente” in het Oude Testament en in het Nieuwe Testament:

Gelovige Joden en niet-Joden in het Nieuwe Testament worden met dezelfde benaming genoemd als de gelovige Joden en niet-Joden in het Oude Testament!

- Gods eerstgeboren zoon (Exodus 4:22; Jeremia 31:9; Hebrëeën 12:23)
- Gods verbondsvolk (Leviticus 26:12; 2 Korintiërs 6:16)
- Gods zoons en dochters (Jesaja 43:6-7; 2 Korintiërs 6:18)

- Een Koninkrijk van priesters (Exodus 19:6; Openbaring 1:6)
- Een heilige natie (Exodus 19:6; 1 Petrus 2:9)
- Gods uitverkoren volk (Deuteronomium 7:6; 1 Petrus 2:9)
- Joden (Zacharia 8:22-23; Romeinen 2:28-29)
- Sion (Jesaja 51:16; Jesaja 52:7; Hebrëeën 12:22-24)
- De twaalf stammen (Openbaring 21:12; Jakobus 1:1)
- Israël (1 Samuël 7:23; Galaten 6:14-16)
- Kerk of Gemeente. Gods oudtestamentische volk werd al “Kerk” of “Gemeente” (Hebrëeuws: qahal; Grieks: ekklesia) genoemd (Richteren 20:2; Psalm 22:22; Psalm 107:32; 2 Kronieken 29:28). God riep zijn oudtestamentische volk of Kerk tot zich door de verkondiging van “het evangelie” gedurende de Oude Testament periode (Romeinen 10:18-21; Galaten 3:8; Hebrëeën 4:1-3). Gods Oude Testament volk (Israël) werd niet beëindigt of vervangen (door de Kerk), maar werd voortgezet en uitgebreid in het Nieuwe Testament door gelovigen uit de niet-Joodse volken in te sluiten en word ook Gods volk of “Kerk (Gemeente)” (Grieks: ekklesia)(Matteüs 16:18) genoemd. God riep ook zijn nieuwtestamentische volk of Kerk (Gemeente) tot zich door de verkondiging van “het evangelie” gedurende de nieuwtestamentische periode (Handelingen 13:44-49; zie Romeinen 3:21-22).
- Jeruzalem. “De stad van God” of “het Hemelse Jeruzalem” Galaten 4:26) wordt bij de wederkomst van Christus “het Nieuwe Jeruzalem” (Hebrëeën 11:10-16; Hebrëeën 12:22-24; Hebrëeën 13:14). Het zal bestaan uit gelovigen uit het Oude Testament periode en gelovigen uit het Nieuwe Testament periode (Openbaring 21:9-14).

▪ **De Kerk (Gemeente) als “kandelaar”.**

- Gedurende de Oude Testament periode was er alleen één zichtbaar kandelaar met zeven lampen op zeven armen in de tempel (Exodus 25:31-40). Het was een symbool van de organisatorische eenheid van Gods Oude Testament Kerk-Staat, Israël.
- Gedurende de Nieuwe Testament periode zijn er zeven zichtbare kandelaren met elk een lamp die in een kring rondom Christus staan (Openbaring 1:12-13). Dit symboliseert de organische eenheid van Gods Nieuwe Testament Kerk (Gemeente) die bestaat uit het volle getal gemeenten (kerken) in de wereld en in de geschiedenis (Openbaring 2:7). Dus gedurende de Nieuwe Testament periode vinden de christelijke kerken of gemeenten hun eenheid niet in één uiterlijke en zichtbare organisatie of structuur (zoals de zevenarmige kandelaar), maar in een zichtbare geestelijke eenheid met elkaar door Jezus Christus die in hun midden staat en werkt d.m.v. zijn Heilige Geest.

▪ **De Kerk (Gemeente) als “Lichaam”.**

- Het beeld van de wereldwijde Kerk (Gemeente) als “het Lichaam van Christus” (Efeziërs 4:12) en alle christenen als “leden van het Lichaam van Christus” wijst op alle christelijke gemeenten in de wereld die hun geestelijke eenheid met elkaar vinden door hun Hoofd, Jezus Christus. Alle christenen en christelijke gemeenten (kerken) worden beheerst door hun Hoofd, Jezus Christus (en niet door een of ander overkoepelende menselijke organisatie zoals een concilie of synode). Een lid van dat Lichaam mag nooit heersen over een ander lid van dat Lichaam (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4).
- Ook de plaatselijke kerk of gemeente functioneert als een lichaam met verschillende soorten van ledene (1 Korintiërs 12:27).

▪ **De Kerk (Gemeente) en kerkgenootschappen.**

Nergens in de Bijbel is er enige blijk of rechtvaardiging voor het bestaan van “een kerkgenootschap”. Er bestonden wel zondige partijen in sommige gemeenten, maar die kregen geen bijval van Christus of zijn apostelen (1 Korintiërs 3:1-4). Er bestonden hoegenaamd geen kerkgenootschappen in het Nieuwe Testament! Er was en is nog steeds maar één Lichaam van Christus (1 Korintiërs 12:13; Efeziërs 4:4)!

Nergens in de Bijbel is er enige blijk of rechtvaardiging voor het bestaan van een overkoepelend leiderschap systeem (structuur)(als een concilie of synode). De vele lokale gemeenten (kerken) in het Nieuwe Testament waren onafhankelijk (zelfstandig), maar pleegden overleg met elkaar en hielpen en ondersteunden elkaar.

Nergens in de Bijbel is er enige blijk of rechtvaardiging voor het bestaan van een nationale volkskerk of ethnische kerk. De Joodse en Griekse gelovigen vormden samen een plaatselijk gemeente in Korinte, Efeze en Rome.

▪ **De eenheid van de Kerk (Gemeente).**

De eenheid van de wereldwijde Kerk en van de vele zelfstandige gemeenten (kerken) in de wereld wordt bewaard door de drie principes: zelfverbreiding, zelfonderhoud en zelfbestuur.

- Zelfverbreiding (Engels: self-propagation). Een gemeente neemt *de eerste stap tot onafhankelijkheid (zelfstandigheid)* wanneer zij zich met eigen mankracht door evangelisatie en discipelschap uitbreidt (Romeinen 10:14-17; zie Handelingen 2:47; Handelingen 5:15).
- Zelfonderhoud (Engels: self-support). Een gemeente neemt *de tweede stap tot onafhankelijkheid (zelfstandigheid)* wanneer zij haar eigen bedieningen financieel volledig ondersteunt (1 Korintiërs 9:14; 1 Timoteüs 5:17-18).

- **Zelfbestuur** (Engels: self-government). Een gemeente *wordt volkomen onafhankelijk zelfstandig* wanneer zij haar eigen raad van oudsten (ouderlingen) gekozen en aangesteld heeft (Handelingen 14:21-23; Titus 1:5). Elk onafhankelijke (zelfstandige) gemeente mag nieuwe gemeenten stichten (Handelingen 13:1-4).

De onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten worden de dagelijkse zichtbare uitdrukking van het Lichaam van Christus.

2. Het argument voor het hebben van een overkoepelend leiderschapstelsel (structuur of een paraplu organisatie).

Zie “het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur)”

3. Het argument voor het hebben van een dominee of voorganger.

Zie “het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur)”

4. Het argument voor het hebben van meerdere ambten.

Zie “het synodale kerk leiderschapstelsel (structuur)”

H. HET PRESBYTERIALE KERK LEIDERSCHAPSTELSSEL (STRUCTUUR) IN DE KERKGESCHIEDENIS

1. De presbyteriale visie op hoe Christus regeert.

- De plaatselijke kerk of gemeente is een zichtbare openbaring van het ene wereldwijde Lichaam van Christus (1 Korintiërs 12:27).
- De hoogste en eeuwige Leider van de Christelijke Gemeenschap (de Gemeente of Kerk) is Jezus Christus.
- Door zijn dood en opstanding is Jezus Christus de Oprichter en Eigenaar van de nieuwtestamentische Gemeente of Kerk (Handelingen 20:28). Door zijn vroegere bediening op aarde, zijn dood en zijn opstanding, en door zijn tegenwoordige bediening in de hemel is Jezus Christus de Bouer van zijn Kerk (Gemeente) (Matteüs 16:18). De wereldwijde Gemeente of Kerk is zijn Lichaam en hij is het Hoofd van beide de wereldwijde Gemeente (Kerk)(Efeziërs 1:20-23) als van elke zelfstandige gemeente in de wereld (1 Korintiërs 12:27).
- Christus oefent zijn gezag in de Kerk uit op drie manieren:
 - **Door middel van de Heilige Geest**. De Heilige Geest is de Enige Vertegenwoordiger van Jezus Christus op aarde (Johannes 14:26; Johannes 15:26; Johannes 16:13-15).
 - **Door middel van de Bijbel en het onderricht van de Bijbel**. De Bijbel is de Grondwet van de Kerk of Gemeente (Johannes 8:31-32; Efeziërs 6:17; 1 Timoteüs 3:14-15). Het laatste woord is altijd aan Jezus Christus (Hebreeën 1:1-2) door middel van zijn Woord (Hebreeën 4:12)! De Heilige Geest en de Bijbel zijn nooit in tegenspraak (Efeziërs 6:17)!
 - **En door middel van de aangestelde leiders van de gemeente (de raad van oudsten of ouderlingen)**(Matteüs 18:20; Handelingen 20:28). De oudsten (ouderlingen) moeten zich houden aan de Bijbel (1 Korintiërs 4:6; 2 Timoteüs 2:15; Titus 1:9; Openbaring 22:18-19)!
- De raad van oudsten (ouderlingen) van de plaatselijke gemeente heeft het gezag en finale verantwoordelijkheid in de plaatselijke gemeente, maar alleen in afhankelijkheid van de Heilige Geest en onderworpen aan de de zuivere leer en de praktijk van de Bijbel.
- De priesterchap van de gelovige en de aangestelde ambten (oudsten of ouderlingen, en als het nodig is, ook diakenen) krijgt een belangrijke plaats in de gemeente.

2. De presbyteriale visie op de Kerk (Gemeente).

▪ Het ontstaan van onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten.

Onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten ontstaan door het initiatief van God (bv. Handelingen 2:1-13) en door de daaropvolgende gehoorzaamheid van christenen (bv. Handelingen 2:14-47). Waar het evangelie verkondigd wordt, daar komen mensen tot geloof (Romeinen 10:17). De gelovigen sluiten zich aaneen in een huisgemeente (Romeinen 16:5; Filemon 1:2) of plaatselijke gemeente. De gemeenten moet vooral niet te groot worden, want dan zou de gemeenschap van de heiligen in het gedrang raken. Een grote gemeente kan beter in twee kleinere volstrekt zelfstandige gemeenten splitsen. Christus Zelf is tegenwoordig in de gemeente, zelfs al zijn er maar twee of drie gelovigen die bij elkaar komen (Matteüs 18:17,20; zie Hebreeën 10:25).

▪ Elke gemeente is zelfstandig.

- Elke plaatselijke gemeente is volstrekt onafhankelijk (zelfstandig) en “volwaardig kerk”.
- Elke plaatselijke gemeente is een openbaring van het Lichaam van Christus (1 Korintiërs 12:27)! Het heeft niet de overkoepelende vergaderingen nodig om volledig een volwaardig “kerk” te zijn.
- Elke gemeente is verantwoordelijk om zijn eigen oudsten (ouderlingen) (en indien nodig, diakenen) te kiezen en aan te stellen (1 Timoteüs 3:1-15).
- De keuze van oudsten of ouderlingen (en diakenen) en dus het leiderschapstelsel of de kerkstructuur is niet afhankelijk van de goedkeuring van een of ander overkoepelende kerksysteem of vergadering (als een concilie,

synode of overkoepelende diakenvergadering, enz.). Het is ook niet afhankelijk van de kerkorde van een of ander kerkgenootschap, of van de statuten van een kerkgenootschap, maar behoort alleen afhankelijk te zijn van het onderricht van de Bijbel!

- De gemeente is niet afhankelijk van de goedkeuring van een of ander overkoepelende structuur bij de aanstelling van bepaalde oudsten (ouderlingen) die belast zijn met de prediking en onderricht (1 Timoteüs 5:17) of voor de aanstelling van relatief jongere oudsten (ouderlingen) (Handelingen 14:23; Titus 1:5) wanneer zij volgens de Bijbel wel kwalificeren (1 Timoteüs 3:1-16; Titus 1:5-9)!
- Elke gemeente is verantwoordelijk dat de gezonde leer in hun eigen gemeente verkondigd en gehandhaafd wordt (Titus 1:9; 1 Timoteüs 1:3-4).
 - Alleen de apostelen van Jezus Christus hadden de bevoegdheid brieven te schrijven aan alle gemeenten om de openbaring van Christus (d.w.z. het Nieuwe Testament) te voltooien (Johannes 16:12-16). Alleen de apostelen van Jezus Christus hadden de bevoegdheid alle gemeenten te bevelen zich aan de gezonde leer te houden (Matteüs 16:18-19; Matteüs 18:18; 1 Tessalonicenzen 4:1-2; 2 Tessalonicenzen 3:14-15; 1 Korintiërs 14:37-38; 2 Timoteüs 1:13).
 - De andere arbeiders verbonden aan de gemeente (1 Timoteüs 1:3) hebben de bevoegdheid de gezonde leer zoals geopenbaard in de Bijbel binnen de plaatselijke gemeente te helpen handhaven (1 Timoteüs 1:3-10; 1 Timoteüs 4:1-6; 2 Timoteüs 2:14-19; 2 Timoteüs 3:1-5,16-17; 2 Timoteüs 4:2-5; Titus 1:10-16; Titus 2:15).
 - De specifieke formulering van de geloofsbelijdenis is niet afhankelijk van een of ander overkoepelende vergadering of kerkorde of statuten, maar alleen afhankelijk van de bijbelse waarheid (1 Korintiërs 15:1-4; Galaten 1:6-10).
- Elke gemeente hoort de tucht van zijn eigen gewone leden te handhaven (door te weerleggen, te verbeteren, te straffen en te herstellen) (Matteüs 18:15-17; 1 Korintiërs 1:2; 1 Korintiërs 5:9-13; 2 Tessalonicenzen 1:1; 2 Tessalonicenzen 3:6-14). De gemeente is ook verantwoordelijk voor de tucht van haar oudsten (ouderlingen) als zij zondigen (1 Timoteüs 5:19-20). In ernstige gevallen is het verstandig om de hulp van een zustergemeente of een wijze persoon van buiten de plaatselijke gemeente in te roepen (2 Johannes en 3 Johannes).
- Elke gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving van de goede orde in zijn eigen gemeente (1 Korintiërs 1:2; 1 Korintiërs 14:33,40; 1 Timoteüs 2:8-9; Titus 2:1-15). De specifieke orde van liturgie in de erediensten is niet afhankelijk van de goedkeuring van een of ander overkoepelende vergadering of kerkorde of statuten, maar alleen afhankelijk van het onderricht uit de Bijbel!
- Elke gemeente is verantwoordelijk financieel zelfstandig te worden en zijn eigen financiën te beheren (1 Korintiërs 1:2; 1 Korintiërs 9:14; 1 Korintiërs 16:1-4). Omdat er in de Presbyteriale Kerken geen overkoepelende structuren zijn, hoeven de zelfstandige gemeenten geen geld te betalen om dergelijke overkoepelende structuren te onderhouden (de concilies, classes en synoden).
- Elke gemeente is verantwoordelijk voor gehoorzaamheid aan de grote opdracht (Matteüs 28:18-20) en aan de culturele opdracht (Genesis 1:27-28).

▪ **De ambten in de gemeenten.**

- Beiden “het onofficiële ambt van de gelovige” (de priesterschap van gelovigen) en “het officiële ambt van oudste (ouderling)” zijn belangrijk in de gemeente. Het ambt van de gelovige en het ambt van oudste (ouderling) complimenteren elkaar en houden elkaar in evenwicht in de gemeente.
- Het ambt van de gelovige bestaat uit:
 - een “priester” zijn die voorbede doet, offers brengt (1 Petrus 2:4-5,9-10) en dient (1 Petrus 4:10-11)
 - een “profeet” zijn die getuigt en Gods Woord deelt met anderen (1 Petrus 2:9; 1 Petrus 3:15-16)
 - een “koning” zijn die heerst over de zonde (1 Petrus 1:14-15), de zondige wereld (1 Petrus 4:3), boze geesten (1 Petrus 5:8) en deel hebben aan de vestiging van het Koninkrijk van God (Matteüs 6:33).
- Het doel is dat elk gelovige een plaats en taak in de plaatselijke gemeente krijgt en als het kan ook in de wereldwijde Gemeente (1 Korintiërs 12:12-28).
- Er is alleen één “officiële ambt” in de gemeente, namelijk die van “oudste (ouderling)” (Handelingen 20:17-31; 1 Timoteüs 3:1-7; 1 Timoteüs 5:17-22; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4). Indien noodzakelijk mag er ook een assistent ambt van “diaken” zijn (Handelingen 6:1-7). Deze ambten zijn door Jezus Christus via zijn apostelen ingesteld. Christus vestigt zijn Kerk of Gemeente d.m.v. zijn apostelen (Matteüs 16:18-19; Handelingen 1:1-2,8). Daarom behoort het ambt van “oudste (ouderling)” ook een belangrijke plaats in de gemeente te krijgen. Een oudste (ouderling), die Gods Woord voltijds of deeltijds preekt en leert en de gemeente bestuurt, mag financiële ondersteuning van de gemeente ontvangen. Maar *qua positie* moet hij gelijk aan de andere oudsten (ouderlingen) blijven (1 Timoteüs 5:17-18). Hij mag niet de eerste plaats (de “primus inter pares”) voor zichzelf opeisen. Jezus Christus en de apostelen verbieden elk oudste (ouderling)(priester, leraar, dominee of leider) “te heersen over” andere oudsten (ouderlingen) of gemeenteleden (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4; 3 Johannes 9-10). Het is daarom ook beter om de titel “dominee” of “voorganger” niet te gebruiken voor voltijdse of deeltijdse oudsten (ouderlingen)!

- Het hoogste ambt in de plaatselijke gemeente en in de wereldwijde Kerk behoort alleen aan Jezus Christus en niet aan enige menselijk wezen (als een paus, bisschop, dominee of voorganger, leider of moderator). Jezus Christus is “het Hoofd” van de wereldwijde Gemeente en van de plaatselijke gemeente (Efeziërs 1:22)! De apostelen van Jezus Christus waren alleen maar “de grondleggende ambten” van de historische christelijke Kerk (Gemeente) onder de drie hoofdgroepen van mensen: de Joden, de half-Joden en de niet-Joden (Handelingen 1:8).
- De Bijbel kent geen hogere ambt in de Kerk (Gemeente) dan dat van “de oudsten (ouderlingen)” (Grieks: presbuteroi). In de tijd dat de Bijbel geschreven werd waren er geen bisschoppen, metropolieten, aartsbisschoppen, cardinalen of pausen; en ook geen “dominees” (Latijn: dominus: betekent: heer, iemand die heerschappij uitoefent) in de wereldwijde Gemeente of in de plaatselijke gemeenten. “Een opziener” (Grieks: episkopos) in de Bijbel was een van de taken van oudsten (ouderlingen) (Handelingen 20:17,28; 1 Petrus 5:2-3) en niet een officieel ambt of positie boven de oudsten (ouderlingen) (die vandaag “bisschop” genoemd wordt)! De Bijbel kent of erkent ook geen overkoepelende vergaderingen die boven de raad van oudsten (ouderlingen) en de plaatselijke gemeenten geplaatst werden! In de periode dat het Nieuwe Testament geschreven werd, waren er nog geen “concilies”, “synoden” of enige ander overkoepelende vergaderingen!
- Moderne systemen of structuren als “concilies”, “synoden”, “conferenties”, “besturen van stichtingen”, en alle andere overkoepelende organen, in zoverre zij bestaan, mogen alleen een taak van overleggen of een dienende taak verrichten, maar nooit een heersende taak die over anderen heerst!
- Er is een duidelijk verschil tussen “een ambt” en “een geestesgave (een gave van de Heilige Geest)”. Efeziërs 2:20 leert dat “de apostelen van Jezus Christus” het fundament van de historische Kerk waren. Dergelijke “apostelen” van Jezus Christus zijn er niet meer. Na de apostelen van Jezus Christus is niemand meer persoonlijk uitgekozen, geroepen, toegerust en uitgezonden door Jezus Christus toen Hij nog op de aarde was! Na de eerste komst van Jezus Christus kan niemand meer voldoen aan de vereisten voor een apostel van Jezus Christus (Handelingen 1:21-22)! De enige uitzondering is de roeping van de apostel Paulus (1 Korintiërs 15:8-9).

Er waren en zijn nog steeds “valse apostelen”, die aanspraak maken dat zij “apostelen als de apostelen van Jezus Christus” zijn (2 Korintiërs 11:4-6,13; Openbaring 2:2).

Efeziërs 4:7-12 spreekt niet over “de ambten in de gemeente”, maar over “de geestesgaven” (Grieks: charis) die Jezus Christus aan het einde van zijn eerste komst aan de wereldwijde Lichaam van Christus geeft. Deze “apostelen”, “profeten”, “evangelisten”, “herders” en “leraars” zijn geen “ambten” (posities), maar waren specifieke “geestesgaven” die de gelovigen in de gemeenten “toerusten” om te dienen met een of ander taak en om zo het Lichaam van Christus op te bouwen (Efeziërs 4:11-12). Zij hebben niet de taak de wereldwijde Kerk (Gemeente) of de plaatselijke gemeente te leiden!

Alleen de oudsten (ouderlingen) in de raad van oudsten (ouderlingen) hebben de taak of functie ontvangen om de plaatselijke gemeente te leiden (Handelingen 14:23; Handelingen 20:17,28; 1 Timoteüs 3:1-7, 1 Timoteüs 5:17-21, Titus 1:5-9, 1 Petrus 5:1-4). Elke christen die een geestesgave van een apostel (zendeling), of een profeet (prediker), of een evangelist, of een herder of een leraar ontvangen heeft, moet onder het leiderschap van de raad van oudsten (ouderlingen) van de plaatselijke gemeente functioneren en dienen (Handelingen 14:23; Handelingen 20:17,28; 1 Timoteüs 4:14; 1 Timoteüs 5:17; 1 Petrus 5:1-4).

Natuurlijk kunnen oudsten (ouderlingen) een van deze geestesgaven hebben. Ook gemeenteleden kunnen een van deze geestesgaven hebben. Maar het bezit van zo een geestesgave geeft niemand het recht of gezag te heersen in de wereldwijde Kerk of in de plaatselijke gemeente!

▪ **Samenwerking tussen gemeenten (kerken).**

- De verschillende plaatselijke gemeenten (kerken) zijn onafhankelijk (zelfstandig), maar mogen gezamenlijke bijeenkomsten regelen om met elkaar te overleggen en elkaar bij te staan. Zij mogen adviezen of aanbevelingen aan de gemeenten geven, maar mogen nooit besluiten maken of regels opstellen waaraan alle plaatselijke gemeenten zich moeten onderwerpen! Alle plaatselijke gemeenten moeten onafhankelijk (zelfstandig) blijven en volkomen vrij blijven van overheerzing door enige soort van overkoepelend leiderschapstelsel (structuur).
- De gemeenten behoren gastvrij te zijn (Hebreeën 13:2). Ze behoren doorreizende arbeiders in Gods Koninkrijk voort te helpen (3 Johannes) en andere plaatselijke gemeenten financieel te ondersteunen (2 Korintiërs hfst. 8-9).
- Niettemin, moeten de gemeenten hun eigen financiën regelen (Handelingen 11:27-30; Efeziërs 5:17; Filippenzen 4:14-19). Zij behoren vooral de inzamelingen voor de arme gemeenten in de wereld een belangrijke plaats te geven (1 Korintiërs 1:2; 1 Korintiërs 16:1-4; 2 Korintiërs hfst. 8 en 9).

3. De presbyteriale visie op de leiding van de Kerk.

▪ **Er moet een evenwicht zijn tussen de gemeente en de raad van oudsten (ouderlingen).**

- Het episcopale leiderschapstelsel legt alle nadruk op “het ambt” (de bisschop). Het congregationalistische leiderschapstelsel legt alle nadruk op “de gemeente” (de congregatie). De episcopale- en synodale leiderschapstelsels leggen te veel nadruk op “de overkoepelende vergaderingen” (het concilie van bisschoppen, de classes,

de synoden, de overkoepelende diakenvergadering, enz.). Maar het presbyteriale leiderschapssysteem komt het meest overeen met wat er in het Nieuwe Testament geleerd wordt.

- Het presbyteriale leiderschapssysteem (stelsel, structuur) legt de nadruk op een gezonde samenwerking en steun tussen de gemeente van gelovigen enerzijds en de raad van oudsten (ouderlingen) (1 Timoteüs 4:14) anderzijds. Het presbyteriale leiderschapssysteem verzet zich enerzijds tegen een hiërarchie waar alles van boven af wordt gedomineerd en beheerd: door een paus, een bisschop, of een concilie (het episcopale leiderschapssysteem) of door één dominee of voorganger, de overkoepelende diakenvergadering, de classis, de synode (het synodale leiderschapssysteem), omdat beiden Jezus Christus en de apostelen dergelijke systemen verwierpen (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4). Het presbyteriale leiderschapssysteem verzet zich anderzijds tegen een leiderschapssysteem waarin er geen “ambten gekozen door Christus” zijn, zodat ten spyte van democratie, een aantal onvolwassen leden van een gemeente in staat zijn de hele gemeente in een verkeerde richting te sturen (het congregationalistische leiderschapssysteem) (Handelingen 14:23; Handelingen 20:17,28-31).

▪ **Het ambt van “oudste” (ouderling) vertegenwoordigt de leer, leven en opdracht van Jezus Christus.**

- In het episcopale leiderschapssysteem is “het ambt” (namelijk van “de bisschop”) alles: de bisschop wordt beschouwd als de vertegenwoordiger van Christus op aarde en in zijn bisdom. In het congregationalistische leiderschapssysteem zijn “de ambten” alleen de democratisch verkozen vertegenwoordigers van de gemeente die de besluiten van de gemeentevergadering uitvoeren. Maar in het presbyteriale leiderschapssysteem is “het ambt van oudste of ouderling” belangrijk, omdat hij door de Geest van Christus is aangesteld (Handelingen 20:28). In de eerste plaats vertegenwoordigt de oudste (ouderling) de leer, leven en opdracht of taak (missie) van Jezus Christus in zijn eigen gemeente en maatschappij en alleen in de tweede plaats voert hij de besluiten van de algemene vergadering van de gemeente uit.
- De oudsten (ouderlingen) zijn gekozen en aangesteld in de eerste plaats om de wil van Jezus Christus in de gemeente en de plaatselijke maatschappij uit te voeren en alleen in de tweede plaats de wil van de gemeente uit te voeren in zoverre het overeenkomt met de wil van Christus als geopenbaard in de Bijbel (Handelingen 20:28; 1 Petrus 5:1-4). Daardoor komt het ambt van oudste (ouderling) soms ook *tegenover* de gemeente te staan (*nooit boven* de gemeente als in de episcopale- en synodale systemen en ook *nooit onder* de gemeente als in het congregationalistische systeem). Het kan gebeuren dat de raad van oudsten (ouderlingen) besluiten moeten nemen, die de meerderheid van de gemeenteleden niet willen nemen of niet waarderen. De raad van oudsten (ouderlingen) moet zorgen dat de wil van Christus, zoals duidelijk geopenbaard in de Bijbel (juist uitgelegd), uitgevoerd wordt!
- De raad van oudsten (ouderlingen) staat niet in dienst van mensen of een bepaald traditie (Markus 7:1-13). De raad van oudsten (ouderlingen) staat niet in dienst van een bepaald etnische volk (zoals de Joden, Handelingen 4:19-20; Handelingen 5:29). De raad van oudsten (ouderlingen) staat ook niet in dienst van een historische modaliteit (een orde zoals de conservatieven of progressieven) in de kerk. De raad van oudsten (ouderlingen) staat niet in dienst van enig kerkgenootschap met zijn uitgekozen leerstellingen. De raad van oudsten (ouderlingen) staat niet in dienst van enige politieke of godsdienstige partij (zoals in andere godsdiensten) (1 Korintiërs 1:12), maar alleen in dienst van Jezus Christus (zie 2 Timoteüs 2:3-5)!
- Jezus Christus vertrouwt de zorg en leiding van de gemeente toe aan de raad van oudsten (ouderlingen) die voldoet aan de bijbelse vereisten en verantwoordelijkheden (Handelingen 20:28; 1 Petrus 5:2)! De raad van oudsten (ouderlingen) bestaat nooit uit één ambtsdrager (bv. één priester, dominee, pastor of voorganger), maar altijd uit een meervoudig getal van oudsten (ouderlingen) (Handelingen 20:17,28; 1 Petrus 5:1-4).

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen).**

In een synodaal leiderschapssysteem draagt “de raad van oudsten (ouderlingen)” de verantwoordelijkheid alleen op het plaatselijke vlak, namelijk de plaatselijke gemeente, en niet op de nationale vlak. Maar in een presbyteriale leiderschapssysteem draagt alleen de raad van oudsten (ouderlingen) (Grieks: presbuterion)(1 Timoteüs 4:14) de laatste verantwoordelijkheid voor alle zaken die de gemeente aangaat op de plaatselijke-, de nationale- en de internationale vlak van de wereldwijde Kerk (Handelingen 20:28; 1 Timoteüs 3:1-7,14-15; 1 Timoteüs 5:17-22; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4). De raad van oudsten (ouderlingen) geeft leiding aan de gemeente als geheel. Wanneer de oudsten (ouderlingen) eenmaal gekozen en bevestigd zijn, zijn zij ook voluit “ambtsdragers”, d.w.z., staan zij ten eerste in dienst van Jezus Christus, zijn Woord en zijn bediening en alleen in de tweede plaats in dienst van de gemeente, haar leden en haar plannen (doelen, activiteiten en organisatie).

▪ **De taken, gezag, verantwoordelijkheid en verantwoording van de oudsten (ouderlingen).**

- De raad van oudsten (ouderlingen) staat ten eerste in dienst van Christus.

De oudsten (ouderlingen) vertegenwoordigen de taken van Christus als herder, bestuurder, leraar en dienaar in de gemeente en vertegenwoordigen het gezag van Jezus Christus *in de gemeente* en, als het nodig is, *tegenover de gemeente*! De raad van oudsten (ouderlingen) legt boven al verantwoording af tegenover Jezus Christus (Hebreeën 13:17). Ze zijn “onder-herders” onder “de Hoofd Herder” (1 Petrus 5:2,4)!

- De raad van oudsten (ouderlingen) staat alleen in de tweede plaats in dienst van de gemeentevergadering die de oudsten (ouderlingen) gekozen heeft.

De oudsten (ouderlingen) vertegenwoordigen ook de taken die de algemene vergadering van de gemeente hen opgedragen heeft uit te voeren. De raad van oudsten (ouderlingen) leggen alleen in de tweede plaats verantwoording af tegenover de algemene vergadering van de gemeente m.b.t. de taken die Jezus Christus aan hen toevertrouwd heeft in de Bijbel en m.b.t. de taken die de algemene vergadering van de gemeente aan hen toevertrouwd heeft gedurende de jaarvergadering (Handelingen 14:26-27).

- Gezag in de verschillende leiderschapssystemen.

In het episcopale leiderschapstelsel heeft de ambten (de bisschoppen) alle gezag, zelfs “goddelijke gezag”. Dat is onjuist, omdat “alle gezag in hemel en op aarde” alleen aan Jezus Christus is gegeven (Matteüs 28:18; Johannes 13:3; Efeziërs 1:20-23).

In het congregationalistische leiderschapstelsel heeft de ambten alleen “menselijke gezag”, d.w.z. gezag dat door de gemeentevergadering aan hen gedelegeerd wordt. Dat is ook onjuist, omdat dan de gemeentevergadering in feite de overkoepelende vergadering wordt die boven de ambten staat. De gemeentevergadering heeft dan meer gezag dan de ambten.

In het synodale leiderschapstelsel heeft de raad van oudsten goddelijke en menselijke gezag alleen op de plaatselijke vlak en is de raad van oudsten (ouderlingen) verder onderhevig aan het gezag van de overkoepelende vergadering (de classis en de synode).

Maar in het presbyteriale leiderschapstelsel heeft alleen de raad van oudsten (ouderlingen) gezag op de plaatselijke-, nationale- en internationale vlak, altijd onderhevig aan het hoogste gezag van Jezus Christus en zijn Woord (de Bijbel).

- Het beperkte goddelijke gezag van de oudsten (ouderlingen).

Het is God die een beperkt goddelijk gezag aan de raad van oudsten (ouderlingen) heeft toegewezen (Romeinen 13:1-2; Handelingen 4:19-20; Handelingen 5:29; 3 Johannes 9-10). Dit gezag bestaat uit gezag alleen op de terreinen van de taken die God duidelijk in de Bijbel aan de oudsten (ouderlingen) heeft gegeven.

De oudsten (ouderlingen) hebben gezag in hun taken:

- als herders en opzieners over de mensen in de gemeente (Handelingen 20:28; 1 Petrus 5:2-3)
- als bestuurders van de activiteiten en eigendommen van de gemeente (1 Tessalonicenzen 5:12-15; 1 Timoteüs 3:5; 1 Timoteüs 5:17; Titus 1:7)
- als predikers en leraren van Gods Woord aan gelovigen en ongelovigen (1 Tessalonicenzen 5:12; 1 Timoteüs 3:2,17; 2 Timoteüs 2:24-26; 2 Timoteüs 4:2; Titus 1:9; Titus 2:1,15)
- en als dienaren van God en de mensen (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:2-3).

De oudsten (ouderlingen) hebben gezag christelijke tucht uit te oefenen (Matteüs 18:17; 1 Korintiërs 5:1-13; 2 Korintiërs 2:5-11; Galaten 2:11-16; 2 Tessalonicenzen 3:6,14-15; 1 Timoteüs 1:3-7; 1 Timoteüs 5:20; 2 Timoteüs 2:25; Titus 1:11; Titus 3:10; 2 Johannes 9-11; 3 Johannes 9-10; Openbaring 2:2). De oudsten (ouderlingen) hebben ook verantwoordelijkheid en gezag de zegen uit te spreken, te dopen, het Avondmaal te bedienen, de nieuwe ambten te bevestigen, en voor te gaan bij de inzegening van een huwelijk of bij een begrafenis.

Jonge mannen die als oudsten (ouderlingen) gekozen en aangesteld zijn, hebben van God de verantwoordelijkheid en gezag gekregen om leiding te geven, te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en, indien nodig, mensen *die ouder zijn dan zij* te bestraffen (1 Timoteüs 1:3-5; 1 Timoteüs 4:11-13; 2 Timoteüs 2:22-26). Alle oudsten (ouderlingen) moeten hun taak uitvoeren *met respect* voor iedereen (1 Timoteüs 3:2; 1 Timoteüs 5:1-2; Titus 1:7).

God verwacht dat alle gemeenteleden de oudsten (ouderlingen) op al deze terreinen *gehoorzamen* (1 Tessalonicenzen 5:12-13; Hebrëërs 13:7,17; 1 Petrus 5:1-6). De gemeenteleden mogen niet de oudsten (ouderlingen) in hun taken en gezag tegenwerken. Maar alle gemeenteleden moeten samen met de oudsten (ouderlingen) toezien (Handelingen 20:28) dat elke oudste (ouderling) zijn taak op de bijbelse wijze uitvoert. Ook de gemeenteleden hebben van God bevoegdheid (en dus gezag) gekregen om de Bijbel te bestuderen, goed uit te leggen en de oudsten (ouderlingen) te houden aan hun God-gegeven verantwoordelijkheden en roeping zoals geschreven in de Bijbel (Handelingen 17:11; zie 1 Korintiërs 4:6)!

Het gezag van de raad van oudsten (ouderlingen) is nooit absoluut, maar altijd *beperkt*. Het gezag van de raad van oudsten (ouderlingen) blijft begrensd door de duidelijke taakomschrijving van de oudsten (ouderlingen) in de Bijbel. De oudsten (ouderlingen) hebben bv. geen verantwoordelijkheid of gezag om mensen te behouden, te veranderen of te gebruiken. Het gezag om mensen in hun persoonlijk leven te leiden door het Woord van God, geestesgaven te geven, specifieke taken in de gemeente en het wereldwijde Lichaam van Christus toe te wijzen en te roepen tot een speciale bediening behoort alleen aan God in Christus en niet aan de oudsten (ouderlingen) van de gemeente (1 Korintiërs 3:5; 1 Korintiërs 12:11; Handelingen 13:1-4; Handelingen 26:16-18). De oudsten (ouderlingen) mogen wel een gemeentelid vragen biddend te overwegen een bepaalde taak uit te voeren in de gemeente, maar mogen niemand bevelen een taak uit te voeren.

- Het beperkte menselijke gezag van de oudsten (ouderlingen).

Beperkte menselijke gezag is door de gemeente tijdens de gemeentevergadering aan de raad van oudsten (ouderlingen) gedelegeerd. Bijvoorbeeld, de oudsten (ouderlingen) hebben verantwoordelijkheid en gezag m.b.t. *het uitvoeren van het jaarplan* (doelen, activiteiten, programma en organisatie) *en beleid* die de gemeentevergadering aan hen heeft toevertrouwt.

De gemeenteleden hebben de verantwoordelijkheid en gezag om toe te zien dat de oudsten (ouderlingen) de gemeente leiden en dienen in hun toevertrouwde taken. Tijdens de gemeentevergaderingen geven de oudsten (ouderlingen) verslag (Handelingen 14:27) over wat God in het midden van de gemeente verricht heeft (groei en vooruitgang), motiveren de gemeente m.b.t. de uitdagingen die nog voor de gemeente liggen en geven een gedetailleerd financieel verslag.

- De oudsten (ouderlingen) moeten verantwoording afleggen.

Alle mensen met een verantwoordelijkheid en gezag zijn verantwoordelijk verschuldigd aan iemand anders en uiteindelijk aan God. Het werkelijke gezag van de oudsten (ouderlingen) is afhankelijk van hun manier van leven, hun geloof en hun bediening van Gods Woord (1 Timoteüs 4:12,15-16; 2 Timoteüs 3:10-11; Hebrëeën 13:7).

De leden van de gemeente mogen niet de oudsten (ouderlingen) gehoorzamen die hun gezag misbruiken of ongehoorzaam zijn aan God en de Bijbel (Handelingen 4:19-20; Handelingen 5:29; 3 Johannes 9-10). De oudsten (ouderlingen) zijn:

- bovenal verantwoording verschuldigd aan Jezus Christus (Hebrëeën 13:17)
- verantwoording verschuldigd aan elkaar in de raad van oudsten (ouderlingen) (Handelingen 20:28)
- en uiteindelijk ook verantwoording verschuldigd aan de algemene gemeentevergadering.

De oudsten (ouderlingen) moeten verantwoording afleggen aan de algemene gemeentevergadering hoe zij hun taken die door God aan hen zijn toevertrouwd hebben uitgevoerd en hoe zij de taken die door de gemeente aan hen zijn toevertrouwd hebben uitgevoerd (Handelingen 13:1-4; Handelingen 14:27). De tucht moet toegepast worden op oudsten (ouderlingen) die zondigen (1 Timoteüs 5:19-22).

- **De verkiezing en aanstelling (bevestiging) van oudsten (ouderlingen).**

- Kwalificaties van oudsten (ouderlingen).

Een oudste (ouderling) mag nooit gekozen worden op basis van zijn positie, macht of rijkdom in de gemeenschap. Hij mag nooit gekozen worden op basis van persoonlijke meningen of traditionele verwachtingen m.b.t. oudsten (ouderlingen). Integendeel moeten oudsten (ouderlingen) geselecteerd en gekozen worden op basis van de bijbelse kwalificaties (vereisten) en zijn bekwaamheid en bereidwilligheid de bijbelse taken van een oudste (ouderling) uit te voeren (1 Timoteüs 3:14-15; 1 Timoteüs 3:1-7; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4).

Een man mag alleen gekozen en aangesteld worden als oudste (ouderling) als hij aan de volgende bijbelse vereisten voldoet (1 Timoteüs 3:1-7; Titus 1:5-9):

- Persoonlijk gedrag. Hij moet zelfbeheerst zijn. Hij moet eerlijk zijn. Materialisme mag niet zijn levensdoel zijn.
- Gezin. Als hij getrouwd is, moet hij een voorbeeld van trouw aan zijn eigen vrouw zijn. Als hij ongetrouwd is, moet hij een voorbeeld van reinheid tegenover alle mensen zijn. Als hij kinderen heeft, moet hij hen opvoeden in het christelijke geloof en met respect voor gezag.
- Bekwaamheden. Hij mag niet een pasbekeerde of een langdurige onvolwassen christen zijn. Hij moet vasthouden aan de gezonde leer van de Bijbel en de Bijbel praktisch kunnen gebruiken voor alle aspecten van zijn taak.

Mannen, die al hun capaciteiten voor leiderschap demonstreren door de manier waarop zij leven en dienen, zijn zonder meer de beste kandidaten voor het ambt van oudste (ouderling) (Lukas 16:10; 2 Korintiërs 10:18). Niemand mag zichzelf aanwijzen of aanstellen als oudste (ouderling) in een gemeente. Elke broeder die zichzelf vrijwillig aanbiedt te dienen als oudste (ouderling) moet toch eerst voldoen aan de bijbelse vereisten en moet dan door de gemeente gekozen worden (1 Timoteüs 3:1). Een man mag niet als oudste (ouderling) aangesteld worden door alleen een ander oudste (ouderling) (priester, dominee, pastoor of voorganger).

- Verkiezing van bovenaf en van onder op, maar altijd binnen de grenzen bepaald door Gods Woord.

Alleen in het presbyteriale systeem worden de ambten *van onder op* en *van boven af* gekozen en aangesteld.

- In het episcopale leiderschapstelsel worden de ambten van de wereldwijde Kerk (cardinaal, aartsbisschop, metropoliet en bisschop) en de ambten van de plaatselijke parochie (gemeente) (bisschop, priester, deken) *alleen van bovenaf en van buiten* de gemeente opgelegd. De gemeenteleden hebben *niets* in te brengen.
- In het congregationalistische leiderschapstelsel worden de ambten *alleen van onderaf en van binnen* de gemeente door de gemeente (leden) gekozen. De gemeenteleden hebben *alles* te zeggen.
- In het presbyteriale leiderschapstelsel worden de ambten (de oudsten of ouderlingen) door de gelovige gemeenteleden van onderaf voorgedragen, maar onder toezicht van de kerkplanters (in de pionierfase van kerkplanting) of door de raad van oudsten (ouderlingen) (in de gevestigde fase van de gemeente). Dus de ambten worden gekozen *van onder op en van boven af*.
- Omdat de gewone gelovigen deelnemen aan het nomineren van een nieuwe apostel (Handelingen 1:15-26) en deelnemen aan de nominatie van diakenen (Handelingen 6:1-7), mogen zij ook deelnemen aan de nominatie van

nieuwe oudsten (ouderlingen), zoals dat ook gedaan werd gedurende de Oude Testament periode (Deuteronomium 1:9-18).

- In de pioniersfase van de gemeente worden de eerste oudsten (ouderlingen) gekozen en aangesteld door de gemeente van gelovigen (van onder op), maar alleen onder toezicht van de gemeente planters en gemeente bouwers (van boven af) (Handelingen 14:23; Titus 1:5; zie Hebrëeën 13:7). De apostelen, hun medewerkers en de gelovigen herkenden de mannen die de Heilige Geest al voorbereid en toegerust had om de taak van oudste (ouderling) op zich te nemen (Handelingen 20:28) omdat zij al daarvan blijk gaven in hun leven en bediening (Lukas 16:10; 2 Korintiërs 10:18).
- Maar in de gevestigde fase van de gemeente worden de nieuwe oudsten (ouderlingen) gekozen en aangesteld door de gelovige gemeenteleden (van onder op) onder het toezicht van de bestaande raad van oudsten (ouderlingen) die toeziet dat de gemeenteleden alleen oudsten (ouderlingen) kiezen die voldoen aan de bijbelse kwalificaties en taken (van boven af) (1 Timoteüs 3:1-7,14-15; 1 Timoteüs 4:14).
- Praktisch. Alleen de gemeenteleden die actief betrokken zijn in de gemeente behoren toegelaten te worden bij de nominatie en keuze van een kandidaat oudste (ouderling).
- De oudsten (ouderlingen) worden gekozen, niet door een democratische meerderheid van stemmen, maar enerzijds in overeenstemming met de bijbelse instructies en anderzijds met algemene instemming van de gemeenteleden. Het woord "aanwijzen" (Grieks: cheirotoneo) in Handelingen 14:23 betekent letterlijk "aanwijzen door handen op te steken" (zoals dat gebeurde in de politieke wetgevende vergadering van Athene). Maar in de Bijbel kan dit woord niet letterlijk genomen worden, omdat hetzelfde woord in Handelingen 10:41 alleen maar "kiezen" (door God) kan betekenen. In Didache (150 n.C. wordt gezegd dat "de (nog steeds zelfstandige) gemeenten hun eigen opzieners (oudsten of ouderlingen) en diakenen moeten aanwijzen". Het woord "aanstellen" (Grieks: kathistemi) in Titus 1:5 betekent in de Bijbel meestal "een persoon aanstellen in een gezagspositie". Maar het heeft niet een formele kerkelijke "ordering" op het oog, maar alleen "een aanstelling met het oog op erkenning door de gemeente".
- Dus, beide de de raad van oudsten (ouderlingen) en de gemeenteleden hebben verantwoordelijkheid en gezag, maar alleen binnen de grenzen van Gods Woord! Gods Woord moet altijd de doorslag geven! Het ambt van oudste (ouderling) mag nooit *van bovenaf of van buiten af* gezonden of opgelegd worden door enige persoon (bv. een bisschop, dominee, stichter van de gemeente) of door een of ander overkoepelende vergadering (bv. een concilie van bisschoppen, een classis of synode, een conferentie, of een bestuur van een stichting, of een overkoepelende diakenvergadering, enz.). Elke lokale gemeente moet haar eigen oudsten (ouderlingen) (inclusief fulltime oudsten of ouderlingen) kiezen en aanstellen. Het ambt van oudste (ouderling) staat open voor alle (mannelijke) gemeenteleden *die volgens de bijbelse leer kwalificeren* (1 Timoteüs 3:2; Titus 1:6).

▪ **De bevestiging van oudsten (ouderlingen).**

De nieuwe verkozen oudsten (ouderlingen) worden aan de zorg, bescherming en leiding van de Heer opgedragen door gebed en de oplegging van handen (Handelingen 14:23; 1 Timoteüs 4:14). De oplegging van handen *symboliseert alleen* de overdracht van gezag en geestesgaven die noodzakelijk zijn om de taken van een oudste (ouderling) uit te voeren. De apostel Paulus waarschuwt echter tegen de overhaastige oplegging van handen in verband met de aanstelling van nieuwe oudsten (ouderlingen) (1 Timoteüs 5:22).

▪ **De ambtstermijn van oudsten (ouderlingen).**

- De Bijbel maakt geen uitspraak over de ambtstermijn van een oudste (ouderling). De Bijbel heeft echter wel opgetekend dat de apostelen Petrus en Johannes niet voor hun hele leven "oudsten (ouderlingen)" van de gemeente van Jeruzalem waren. Na een aantal jaren hadden zij nieuwe taken op andere plaatsen (Petrus: Handelingen 6:2,4; Handelingen 12:17; 1 Petrus 5:1; Johannes: 2 Johannes 1). Er is hoegenaamd geen bewijs in de Bijbel dat een oudste (ouderling) voor zijn hele leven aangesteld werd. Ook het ambt van diaken is tijdelijk en duurde zolang de taak nodig was (Filippus: Handelingen 6:5; Handelingen 8:4-5; Handelingen 21:8).
- Praktisch. Aangezien niets in de Bijbel gezegd wordt over de ambtstermijn van een oudste (ouderling), mag de gemeente hierover zelf beslissen. Het is echter verstandig om de ambtstermijn van de oudste (ouderling) te beperken om de volgende redenen:
 - De Bijbel spreekt nergens over het ambt van oudste (ouderling) als "levenslang".
 - Een ambtstermijn voorkomt misbruik van het ambt van oudste (ouderling) (3 Johannes 9-10).
 - Een ambtstermijn geeft aan andere bekwame mannen een gelegenheid als oudste (ouderling) invloed te hebben in de gemeente (1 Timoteüs 3:1; zie Deuteronomium 1:9-17).
 - Een ambtstermijn is ook beter voor de oudste (ouderling) omdat het hem weer tijd voor andere dingen geeft, bv. zijn gezin, persoonlijke groei en ontspanning (1 Timoteüs 3:4-5).

Na hun ambtstermijn nemen de gewezen oudsten (ouderlingen) weer gewoon hun plaats in binnen de gemeente, niet als "een oudste (ouderling)", maar als "een gewone lidmaat". Vroegere oudsten (ouderlingen) mogen later, zeg na een jaar, weer voor een ambtstermijn als oudste (ouderling) gekozen worden, als zij dat willen.

- Natuurlijk mogen de oudsten (ouderlingen) die hun taak *goed* doen voor een tweede ambtstermijn herkozen worden. Maar de ambtstermijn mag niet automatisch verlengd worden - zij moeten weereens door de gemeente op basis van de bijbelse vereisten herkozen worden! De maatregel om de ambtstermijn van ouderlingen te beperken

tot een aantal jaren (zeg, vier jaar) is een veiligheidsmaatregel dat de gemeente beschermt tegen een verkeerde leider die weigert af te treden. Tegelijk is het een praktische maatregel dat de gelijkmatige continuïteit van de leiding van de gemeente waarborgt.

- Praktisch. Een aantal *suggesties* ten einde de continuïteit van de raad van oudsten (ouderlingen) te garanderen:
 - Aangezien de eerste raad van oudsten (ouderlingen) het fundament van de nieuwe gemeente legt en er misschien niet genoeg kandidaten zijn om de eerste oudsten (ouderlingen) op te volgen, kan het een voordeel zijn de eerste raad van oudsten (ouderlingen) voor een tweede ambtstermijn te verkiezen.
 - Als bv. de ambtstermijn van oudsten (ouderlingen) vier jaar is, zou de gemeente elk twee jaar twee nieuwe oudsten (ouderlingen) kunnen kiezen en aanstellen ten einde de continuïteit van de raad van oudsten (ouderlingen) te verzekeren. Dus, elk tweede jaar treden twee oudsten (ouderlingen) af en worden er twee nieuwe oudsten (ouderlingen) gekozen en in hun plaats aangesteld.
 - Als het aantal gemeenteleden blijft groeien, moet ook het aantal ouderlingen blijven groeien. Indien geschikte kandidaten beschikbaar zijn, zou er één oudste voor zeg elke twintig gemeenteleden aangesteld kunnen worden.
 - De raad van oudsten (ouderlingen) is verantwoordelijk voor de opleiding en toerusting van potentiële kandidaten voor het ambt van oudste (ouderling).
 - In plaats van een gemeente te groot te laten worden, kan de gemeente beter in twee kleinere (onafhankelijke of zelfstandige) gemeenten verdelen. Een kleinere gemeente is gemakkelijker te besturen dan een grote gemeente.
 - In gebieden waar alleen huisgemeenten bestaan zouden zeg acht huisgemeenten samen een raad van oudsten (ouderlingen) kunnen kiezen.

▪ **De ondersteuning van oudsten (ouderlingen).**

De Bijbel leert dat mensen door de verkondiging van de Bijbelse boodschap in hun levensonderhoud mogen voorzien (1 Korintiërs 9:14; Galaten 6:6). De Bijbel leert dat een oudste (ouderling) die de gemeente *goed* bestuurt “dubbel eer” moet ontvangen - vooral de oudsten (ouderlingen) die zich veel moeite geven voor de prediking en het onderricht van Gods Woord (1 Timoteüs 5:17-18).

Maar dit Bijbelgedeelte rechtvaardigt niet het onderscheid die mensen maken tussen “voltijdse oudsten (ouderlingen)” en “leken oudsten (ouderlingen)”. In de kerkgeschiedenis ontstond een gewoonte om een hogere positie of status te geven aan oudsten (ouderlingen) die een theologische opleiding hebben voltooid en vandaag aan de dag “priesters”, “dominees” of “voorgangers” genoemd worden dan de “leken oudsten (ouderlingen)” die niet zo een opleiding hebben ontvangen en hun eigen kost moeten verdienen. Dit Bijbelgedeelte vergelijkt niet de voltijdse oudste (ouderling) met de leken oudste (ouderling), maar heeft het over die oudsten (ouderlingen) die hun werk *goed* doen in tegenstelling tot die oudsten (ouderlingen) die hun werk niet zo goed doen. Er zijn ook theologisch geschoolde mannen die hun werk niet goed doen en er zijn gewone mannen die hun werk wel goed doen. De Bijbel leert dat de voltijdse en leken oudsten (ouderlingen) die hun werk *goed* doen, het recht hebben respect te ontvangen en, indien zij dat nodig hebben, het recht hebben financiële steun te ontvangen.

▪ **De prioriteiten van oudsten (ouderlingen).**

De Bijbel leert dat er “een tijd voor alle dingen is” (Prediker 3:1; Prediker 8:5-6). Oudsten (ouderlingen) hebben meer verantwoordelijkheden dan alleen maar gemeente verantwoordelijkheden.

- Oudsten (ouderlingen) hebben de verantwoordelijkheid om hun persoonlijke relatie met Jezus Christus in stand te houden, steeds te groeien als een discipel, steeds meer van Hem te leren en een christelijk karakter en vaardigheden te ontwikkelen.
- Oudsten (ouderlingen) hebben de verantwoordelijkheid om voor hun eigen inkomen te zorgen, maar zonder zich voor rijkdom af te tobben (Spreuken 23:4-5; 1 Timoteüs 6:9).
- Oudsten (ouderlingen) hebben de verantwoordelijkheid te werken voor hun eigen inkomen zonder “zich uit te putten rijk te worden (Spreuken 23:44-5; 1 Timoteüs 6:9).
- Oudsten (ouderlingen) hebben de verantwoordelijkheid om hun gezinnen goed te besturen (1 Timoteüs 3:4-5; Titus 1:6).

De taken van de oudsten (ouderlingen) mogen nooit zo zwaar en zo tijdrovend worden dat de oudste (ouderling) zijn andere Godgegeven verantwoordelijkheden veronachtzaamt! De oudsten (ouderlingen) in de raad van oudsten (ouderlingen) hebben de verantwoordelijkheid “op elkaar te letten” (Handelingen 20:28). Als een oudste (ouderling) niet functioneert zoals het behoort, dan hoort hij de wijsheid en moed te hebben te stoppen of hij hoort gevraagd te worden zijn ontslag te nemen.

4. De presbyteriale visie op consultaties.

▪ **Handelingen 15 leert geen overkoepelende leiderschapstructuur als een concilie of een synode!** Zie “argument voor het hebben van een overkoepelende kerkstructuur” onder “het synodale leiderschapstelsel”.

▪ **Gezamenlijke consultaties met andere gemeenten.**

- Het gezag van consultatie vergaderingen tussen zelfstandige gemeenten.

In de episcopale- en synodale leiderschapssystemen hebben de overkoepelende leiderschapssystemen een groter gezag dan de raad van oudsten (ouderlingen) van de plaatselijke gemeenten.

In de congregationalistische- en presbyteriale leiderschapssystemen hebben consultaties (gezamenlijke overlegvergaderingen) tussen de onafhankelijke (zelfstandige) gemeenten geen gezag over enige ander plaatselijke gemeente. De plaatselijke gemeenten zijn altijd volkomen zelfstandig en onafhankelijk van alle andere gemeenten.

- Het vormen van een kerkgenootschap.

Het vormen van “een kerkgenootschap” met een aantal andere gemeenten, met een bepaalde naam, of met een bepaalde geloofsbelijdenis, of met een bepaalde organisatorische structuur (kerkstelsel) wordt nergens in de Bijbel geleerd. Integendeel, alle christenen in een plaats (Handelingen 1:15; Handelingen 2:44) stonden bekend als “de Kerk” (Gemeente) (Handelingen 5:11), “discipelen” (Handelingen 6:1,7), als mensen van “de Weg” (Handelingen 9:2) of als “christenen” (Handelingen 11:26). En de plaatselijke gemeenten stonden bekend als “de gemeente in zo en zo een plaats” (Handelingen 13:1; 1 Korintiërs 1:2).

- Consultaties (gezamenlijke overlegvergaderingen) behoren “overleg” vergaderingen te blijven en niet veranderd te worden in “besluitvormende” vergaderingen.

De gezamenlijke vergaderingen van een aantal gemeenten in de Bijbel waren nooit besluitvormende vergaderingen waar bindende besluiten over alle deelnemende gemeenten gemaakt werden. Zij waren alleen overleg vergaderingen waar gemeenschappelijke belangen besproken werden (Handelingen 15:1-31; Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4). De leiders en leden van een zelfstandige (onafhankelijke) gemeente hebben niet genoeg kennis en inzicht in de zaken van een ander zelfstandige (onafhankelijke) gemeente. Zij hebben daarom geen bevoegdheid of gezag van God gekregen om besluiten over andere zelfstandige gemeenten te maken of af te dwingen.

Wel mogen christenen en christen leiders overal in de wereld de Bijbel gebruiken om andere christenen en christen leiders te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid (2 Timoteüs 3:16-17) of op hun zonden te wijzen (Matteüs 18:15-17), of te bemoedigen (Hebreeënen 3:12-13), of op te bouwen in het geloof (Handelingen 15:32; Efeziërs 4:1-16; 3 Johannes 5-8). Ook mag een raad van oudsten (ouderlingen) de raad van oudsten (ouderlingen) van een zuster gemeente vragen te komen helpen in een zaak die vastgelopen is (Handelingen 15:1-31), of om financiële steun te vragen (2 Korintiërs hfst. 8-9), of om een gezamenlijk project uit te voeren (bv. evangelisatie in de stad).

- Sommige goede redenen voor gezamenlijke overlegvergaderingen zijn:

- Het bespreken van het christelijke geloof en gedrag (dogmatische en etische zaken) in de gemeenschap.
- Het bidden met elkaar en voor elkaar.
- Het plannen van gezamenlijke activiteiten als evangelisatie, zending, diaconaat, toerusting, feestdagen en conferenties.
- Het vragen om hulp in bv. het gebruik van gebouwen, moeilijke tuchtzaken, vervolging, enz.

5. De voordelen van het presbyteriale leiderschapstelsel (structuur).

- **Een evenwicht tussen de gemeente en de raad van oudsten (ouderlingen).**

In het episcopale kerk leiderschapstelsel (structuur) heeft het de gewone gelovige geen zeggenschap en blijft hij veelal onvolwassen.

In het congregationalistische kerk leiderschapstelsel (structuur) staat de gelovige mens te veel centraal. Een groot aantal gelovigen in de gemeente zijn nog relatief onvolwassen en hebben geen geestelijke onderscheidingsvermogen. Onvolwassen christenen kunnen op een dwaalspoor geraken, zelfzuchtig handelen, partijschappen vormen (1 Korintiërs 1:10-17; 1 Korintiërs 3:1-4) en de gemeente ontsporen (zie de eerste brief aan de Korintiërs).

In een synodale kerk leiderschapstelsel (structuur) wordt de raad van oudsten van een plaatselijke gemeente soms tegengewerkt of beperkt in de uitvoering van haar Godgegeven taken door de overkoepelende structuur (de classis of synode).

In het presbyteriale kerk leiderschapstelsel (structuur) houden de gelovige gemeenteleden en de raad van oudsten (ouderlingen) elkaar in evenwicht rondom Jezus Christus als Leider, de Heilige Geest als Gods Gids en de Bijbel als Gods kaart (openbaring)

De raad van oudsten (ouderlingen) bestaat uit de meest volwassen, geestelijke en ervaren mannen die in de plaatselijke zelfstandige gemeente te vinden zijn (Handelingen 14:23) en die voldoen aan de bijbelse vereisten (Titus 1:5-9).

Bovenal staat de raad van oudsten (ouderlingen) in dienst van Jezus Christus, haar Hoofd, met de verantwoordelijkheid (taak) toe te zien dat de wil en zaak van Jezus Christus, zoals in de Bijbel geopenbaard, in de gemeente uitgevoerd wordt. De raad van oudsten (ouderlingen) hebben de verantwoordelijkheid om de gehele gemeente te leiden op de weg van Jezus Christus (Handelingen 20:17-31). De oudsten (ouderlingen) van de gemeente zijn door Jezus Christus en de gemeenteleden geroepen (aangesteld en bevestigd) om de taken van Jezus Christus als *herder van de mensen*, als *bestuurder van de activiteiten en bezittingen*, als *leraar van Gods Woord* en als *dienaar van God en mensen* in de gemeente te vertegenwoordigen.

De raad van oudsten (ouderlingen) loopt als leider voorop (1 Timoteüs 3:5; 1 Tessalonicenzen 5:12; Romeinen 12:8) en bestuurt of beheert (Titus 1:7) de hele gemeente op een effectieve wijze in deze verantwoordelijkheden.

▪ **De Christelijke Kerk is geen democratie, maar een Christocratie.**

In het congregationalistische leiderschapstelsel (structuur) kunnen besluiten die op een democratische wijze door al de gelovigen genomen worden van de bijbelse waarheid *afwijken*. “De meerderheid” van gelovigen heeft niet noodwendig altijd “gelijk” (Handelingen 5:17-42). Het congregationalistische kerk leiderschapstelsel (structuur) heeft geen ambt¹⁴ die officieel door Jezus Christus ingesteld is om de gemeente te houden aan haar bijbelse roeping om de wil en zaak van Jezus Christus uit te voeren.

In het presbyteriale kerk leiderschapstelsel (structuur) mogen besluiten alleen genomen worden door de oudsten (ouderlingen) en de gemeenteleden op basis van de Bijbel (correct uitgelegd). De raad van oudsten (ouderlingen) moet, als het nodig is, een standpunt innemen tegen de meerderheid van de gemeente, wanneer deze meerderheid afwijkt van de Bijbel! De oudsten (ouderlingen) hebben dit God-gegeven gezag omdat zij door de Geest van Christus als oudsten (ouderlingen) aangesteld zijn (Handelingen 20:28), omdat de oudsten (ouderlingen) door de gemeente gekozen en goedgekeurd zijn (zie Deuteronomium 1:13; Handelingen 1:15-15,21-22) en omdat de oudsten (ouderlingen) de bevoegdheid hebben hun onderricht, besluiten en handelingen te motiveren met de Bijbel (natuurlijk, juist uitgelegd)(Titus 1:9)!

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen) waakt over de leer en het leven van de gemeente.**

In de Congregationalistische Kerken zijn de verschillende gemeenten uit elkaar gegroeid, omdat elke gemeente zijn eigen koers bepaalt. Congregationalistische Gemeenten hebben soms geen eenheid of duidelijke bijbelse geloofsbelijdenis en geen kerkorde en geen liturgische formulieren waaraan de ambtsdragers gebonden zijn.

In de Presbyteriale Kerken waakt de raad van oudsten (ouderlingen) over de gezonde leer en leven van de leden van de gemeente (Titus 1:9). De gezonde leer en leven worden vastgelegd in een duidelijke geloofsbelijdenis op basis van de Bijbel en een praktische kerkorde (statuten en reglement). Er is ook grondig onderricht (= catechese)¹⁵ in de leer en het leven van christen-zijn voor alle nieuwe gemeenteleden (1 Timoteüs 4:11-16; 2 Timoteüs 3:16 – 4:5).

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen) waakt over de bijbelse orde en liefde.**

De raad van oudsten (ouderlingen) waakt ook over de bijbelse orde (1 Korintiërs 14:33,40) en liefde in relaties in de gemeente (1 Korintiërs hfst. 13). De raad van oudsten (ouderlingen) waakt tegen de overheersing van één bepaalde persoon zoals een dominee of uitgesproken oudste (ouderling) of arrogante leraar (3 Johannes 1:9-10). De raad van oudsten (ouderlingen) draagt zorg dat niemand over anderen gaat heersen (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:2-3).

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen) waakt over de kerkelijke tucht.**

In de congregationalistische-, synodale- of presbyteriale kerk leiderschapssystemen is er plaats voor gewone gelovige gemeenteleden om te weerleggen, te verbeteren en tucht uit te oefenen (Matteüs 18:15-17; 1 Korintiërs 5:1-5; 2 Korintiërs 2:5-11; 2 Timoteüs 3:16). De moeilijkere gevallen worden echter meestal door de raad van oudsten (ouderlingen) (of andere bekwame mensen) behartigd die meestal meer kennis, wijsheid en ervaring in dergelijke zaken heeft (Matteüs 18:17; 1 Timoteüs 5:19-20).

Gelovige gemeenteleden moeten de leiders, die ongehoorzaam zijn aan Christus of zijn Woord, met moed, fermheid en barmhartigheid weerstaan (Lukas 11:37-54; Handelingen 4:19-20; Handelingen 5:29; 2 Korintiërs 10:2-6; 3 Johannes 9-10).

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen) stimuleert het ambt van de gelovige.**

In de congregationalistische-, synodale- en presbyteriale kerk leiderschapssystemen worden “het ambt van de gelovige” benadrukt – ieder heeft een bijzondere geestesgave, bediening en unieke manifestatie hiervan in de gemeente. Iedere gelovige is belangrijk en wordt ingezet in de gemeente (1 Korintiërs 12:12-28).

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen) nemen een contextuele inzet serieus.**

In de Episcopale Kerken is elke gemeente verplicht dezelfde theologie, cultuur, hiërarchische structuur, activiteiten en liturgie te hebben. Ze zijn verplicht om uiting te geven aan het christelijke leven met dezelfde vormen, waarden, gewoonten en instellingen, die dikwijls traditioneel zijn.

Maar in de Congregationalistische-, Synodale- en Presbyteriale Kerken

- mogen de zelfstandige (onafhankelijke) gemeenten hun *boodschap* aanpassen in woorden en manieren die de luisteraars begrijpen. Bijvoorbeeld, in plaats van de boodschap alleen maar in termen van “de rechtvaardiging van schuldige mensen (de zondaren)” te brengen, de boodschap ook in termen van “de reiniging van mensen die te schande staan” (de onreinen) te brengen.
- Hun *boodschappers* mogen hun culturele manieren van relateren, communicatie en besluitvorming, enz. aanpassen. Bijvoorbeeld, in plaats van een “gemengde bediening van mannen en vrouwen” een “bediening waarin

¹⁴ Ambten als de andere ouderlingen, de diakenen, de zendelingen, de predikers, de evangelisten, de dominees of voorgangers, de leraren, de jeugd leiders, enz.

¹⁵ Catechese bv. d.m.v. een discipelschapscursus als “de deltacursus” (www.deltacursus.nl).

mannen en vrouwen gescheiden worden”. In plaats van “exegetische onderricht van de Bijbel” ook “Bijbel verhalen vertellen” of “de bijbelse boodschap uitbeelden”.

- Hun *instellingen* mogen aan de hedendaagse behoeften aangepast worden. Bijvoorbeeld, in plaats van kinderen alleen “onderricht d.m.v. een zondagschool” te geven, een meer holistische benadering te geven waarin “de intellectuele-, fysieke-, emotionele- sociale- en geestelijke bekwaamheden van kinderen gevormd worden.”
- Hun *vormen* (activiteiten en liturgie) mogen aangepast worden ten einde mensen in hun eigen context op een aantrekkelijke manier dichter bij Christus te trekken. Dit wordt “contextualisatie” genoemd.

De waarheid van de Bijbel mag nooit veranderd worden! Maar

- de manier waarop *de boodschap* gepresenteerd wordt
- de manier waarop *de boodschapper* leeft en communiceert
- de verschillende *instellingen* (scholen, sport, persoonlijke hulp, clubs, Zondagzschool, jehudeverenigingen, mannen bijeenkomsten, vrouwen bijeenkomsten, evangelisatie, discipelschap, toerusting van arbeiders om in verschillende taken te dienen, training van leiders, theologische opleiding, enz.)
- en de verschillende *vormen* waarin het christelijke leven uitgedrukt worden (manieren van aanbedding en gebed, prediking of verhalen vertellen, de manier van groeten en van gemeenschap beoefening, enz.

moeten begrepen worden en resoneren in de gemeenschap van mensen die een ander cultuur hebben.

De raad van oudsten (ouderlingen) moeten de gemeente leiden, niet alleen in de onveranderlijke waarheid van de Bijbel, maar ook in christelijke kijk op de wereld (hun beschouwing van God en de werkelijkheid), de christelijke waarden (wat recht en wat verkeerd is), de christelijke gewoonten (hoe om zich te gedragen en hoe om te relateren) en de christelijke instellingen (theologie, onderwijs, pastoraat, gezondheid, rechtstelsel sociale instellingen, psychologie, enz.) die hun doelgroep de beste dient. Geen raad van oudsten (ouderlingen) is voldoende toegerust om dit alles te doen en daarom moeten gemeenten overlegvergaderingen met andere gemeenten houden, toerusting ontvangen ten einde *met gezonde wederzijdse afhankelijkheid te kunnen functioneren*.

Een gemeente wil misschien uitreiken naar de jeugd van hun generatie, of naar een bijzonder buurt (met veel immigranten uit ander landen), of naar een bepaalde sociale klas (fabrieksarbeiders), of naar een bepaald taal en cultuur (de Chinezen of de Arabieren), of naar een speciale groep mensen (universiteitstudenten, gehandicapten), of naar mensen met een ander godsdienstige achtergrond (de Hindoes, de Buddhisten, de Moslims, enz.) (Handelingen 11:19-26; 1 Korintiërs 9:19-23).

Maar een gemeente mag nooit de toegang of deelname weigeren aan enige mens die niet tot hun doelgroep behoort. De gemeente is nooit het eigendom van de oprichter van de gemeente of de leiders van de gemeente of de leden van de gemeente, maar is te allen tijde het eigendom van Jezus Christus die haar met zijn kostbare bloed heeft gekocht (Markus 10:45; Handelingen 20:28; 1 Korintiërs 1:2; 1 Korintiërs 10:32; 2 Tessalonicenzen 1:1,4; 1 Timoteüs 3:5,15; 1 Petrus 1:18-19; Openbaring 2:1). De raad van oudsten (ouderlingen) hebben alleen gezag ontvangen de gemeente te leiden onder het leiderschap van Jezus Christus, in overeenstemming met de waarheid van de Bijbel en in afhankelijkheid van de Heilige Geest.

▪ **De raad van oudsten (ouderlingen) initieert het planten van nieuwe gemeenten.**

In de congregationalistische- en presbyteriale kerksystemen blijven de gemeenten liefst niet te groot, zodat men elkaar kan kennen. Het gaat erom dat de bediening effectief blijft en niet te log wordt. Dan kunnen nieuwe gemeenten makkelijker binnen de gemeenschap gesticht worden en op plaatsen die gemakkelijk bereikbaar zijn voor mensen (zoals de huisgemeenten in de vroege nieuwtestamentische periode).

6. Het nadeel van het presbyteriale leiderschapstelsel (structuur).

De zichtbare éénheid in kerkstructuur en vorm van de afzonderlijke zelfstandige (onafhankelijke) gemeenten in het presbyteriale systeem is misschien minder eenvormig dan die van de Episcopale- en Synodale Kerken en hun leiderschap structuren. Maar ze zijn bijbels en het meest praktisch.

In tegendeel, springt

- de eenheid in het onderricht van de bijbelse waarheid,
- de eenheid in de beoefening van liefde en
- de de aanvaarding van een verscheidenheid binnen deze eenheid

des te meer in het oog!

I. SLOT OPMERKINGEN, CONCLUSIES, SAMENVATTING EN BIJBELGEDEELTEN

1. Slot opmerkingen.

▪ **Het ideaal van één zichtbaar kerkgenootschap**

Het ideaal van één zichtbaar kerkgenootschap is onmogelijk als gevolg van de zondeval (Genesis 3), de grote spraakverwarring (Genesis 11) en de resulterende groot aantal verschillende culturen (wereldvisies, waarden, normen, gewoonten, enz.), die vandaag in de wereld bestaan. De verschillende talen en culturen (waarden en normen) zijn een

direct gevolg van Gods soevereine plan de aarde met mensen te vullen (Genesis 1:18) en te maken dat alle mensen te allen tijde en in alle plaatsen Hem zullen zoeken (Handelingen 17:26-27).

▪ **Het gedwongen opleggen van één zichtbaar ideaal.**

Het opleggen van één bepaalde taal, één bepaalde cultuur, één bepaalde vorm of structuur op enige christelijke gemeente zal alleen tot meer strijd en verdeeldheid leiden. Maar zonder duidelijke communicatie in dezelfde taal en grote overeenstemming in cultuur (geloof, gedrag en gebruiken) zou samenwerking tussen verschillende plaatselijke gemeenten moeilijk blijven. Daarom is overleg tussen gemeenten (kerken) (zonder het afdwingen van besluiten) veel beter dan het smeden van een verenigd kerkgenootschap (waarin de onafhankelijkheid of zelfstandigheid van de gemeenten verloren is gegaan).

▪ **De drie principes voor werkelijke eenheid van de Kerk (Gemeente).**

De best mogelijke leidraad voor de verschillende zelfstandige (onafhankelijke) gemeenten is:

• Éénheid in dingen die essentieel zijn.

Dingen die essentieel zijn: het belijden van Jezus Christus als Verlosser en Heer; de Bijbel als Gods Woord, gezaghebbend voor leer en leven; de apostolische geloofsbelijdenis en het zichtbaar gedrag in liefde (Efeziërs 4:1-16).

• Acceptatie en vrijheid in dingen die niet essentieel zijn.

Dingen die niet essentieel zijn: het accepteren van verschillen in taal, cultuur, kerkorde (statuten en reglement), liturgie, activiteiten (Romeinen 14:1 - 15:10).

• Liefde in alle dingen.

Het beoefenen van liefde in de onderlinge relaties en in de gemeenschappelijke overlegvergaderingen (1 Korintiërs 13:4-8a).

2. Conclusies

▪ **Kerk systemen of structuren blijven mensenwerk.**

Elke kerk systeem (structuur) en zijn leiderchapsysteem blijft beperkt (onvolledig en onvolmaakt), omdat mensen nooit volmaakt kunnen zijn vóór de wederkomst van Christus (1 Johannes 3:1-3)!

▪ **De uitspraak van Augustinus.**

“Bij iedere menselijke poging om de Goede Herder te helpen de deur van de schaapskooi te bedienen, wordt er altijd schapen buitengesloten – en wolven binnengesloten”.

▪ **Eenheid in verscheidenheid.**

Éénheid tussen verschillende gemeenten (kerken) kan bijna nooit op basis van *eenvormigheid* in alle leerstellingen en eenvormigheid in statuten, reglementen en procedures bereikt worden.

Éénheid in de Bijbel berust niet op organisatie van de verschillende gemeenten (kerken), maar op grond van de volgende:

- de ordelijke heerschappij van Christus in de harten en levens van christenen d.m.v. de Bijbel, zijn Geest en de raad van oudsten (ouderlingen) (1 Korintiërs 12:3; 1 Korintiërs 14:40b)
- dezelfde belijdenis dat Jezus Christus de Verlosser en de Heer is (Efeziërs 4:1-6,12-16).
- de acceptatie van de grote verscheidenheid binnen het Lichaam van Christus en christelijke liefde in alle relaties (1 Korintiërs 12:4 – 13:8a).

Binnen de een Lichaam van Christus is er een groot verscheidenheid van leden m.b.t. hun taal en cultuur, ouderdom, opleiding, baan of werk, persoonlijkheid, karakter, geestesgave, bediening binnen de gemeente en manifestatie van deze bekwaamheden en bedieningen (1 Corinthians 12:4-7).

De nadruk in de Bijbel ligt op *maximale geestelijke éénheid* en *minimale organisatorische eenheid*.

3. Samenvatting.

Er wordt beweerd dat de Bijbel alle vier kerk leiderschapssystemen (structuren of stelsels) leert en dat elk kerkgenootschap vrij is één daarvan uit te kiezen. Er wordt beweerd dat al deze kerk leiderschapssystemen (structuren) recht van bestaan hebben. Er wordt beweerd dat het voor God niets uitmaakt welk kerk leiderschapstelsel (structuur) gekozen wordt en dat God door zijn voorzienigheid en soevereiniteit elk kerkgenootschap leidt tot een van de mogelijke kerk leiderschapssystemen (structuren).

Maar deze beweringen zijn niet waar! Jezus Christus en de apostelen van Jezus Christus leren duidelijk en bidden voor de geestelijke éénheid onder alle christenen (Johannes 17:20-24; Efeziërs 4:1-16). De Bijbel leert niet dat het Lichaam van Christus bestaat uit een “x” aantal kerkgenootschappen, maar leert veeleer heel duidelijk wat deze Kerk of Gemeente is en hoe het geleid dient te worden (1 Timoteüs 3:15; 1 Korintiërs 4:6)!

Het is ook niet waar dat alle vier kerk leiderschapssystemen (structuren of stelsels) volledig op de Bijbel gebaseerd zijn. De meerderheid van van kerk leiderschapssystemen (structuren) baseren hun visie wel op *een deel van de gegevens in de Bijbel*, maar niet op het geheel van de gegevens in de Bijbel.

▪ **Het episcopale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op “bisschoppen”**

Het woord “episcopaal” is afgeleid van het Griekse woord “episkopos”, dat “opziener” betekent en *een van de taken van de oudste (ouderling)* was. Maar later werd de betekenis van het woord veranderd, niet meer om de taak van een oudste (oudeling) aan te duiden, maar om een nieuw ambt of positie boven de ouderlingen aan te duiden, namelijk, “bisschop”.

De voorstanders van het episcopale kerk leiderschapstelsel baseren hun visie op de volgende:

- op de hiërarchische structuur van het Oude Testament Wet (één hoge priester, vele priesters en vele Levieten)
- op wat Jezus Christus zegt over Petrus in Matteüs 16:18-19
- op het feit dat de woorden “bisschop” (Grieks: episkopos) en “priester” (Grieks: presbuteros) in het Nieuwe Testament gevonden worden (Titus 1:5,7)
- en op de kerkgeschiedenis in de tweede en derde eeuwen v.C. en de kerkelijke tradities (1 Korintiërs 11:2; 1 Korintiërs 15:3).

Maar het Episcopale Kerken negeren de volgende feiten:

- dat het Nieuwe Testament geen hiërarchische kerkstructuur leert (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4)
- dat Jezus iets anders bedoelt met wat hij over Petrus in Matteüs 16:18-19 zegt. Jezus leert niet de zgn. “apostolische opeenvolging”, maar eerder *de historische vestiging* van de gemeenten (kerken) door de apostelen van Christus onder de drie hoofdgroepen van mensen in de Bijbel: de Joden, de half-Joden en de niet-Joden (Handelingen 1:8; Handelingen hfst. 2, 8 en 10-11).
- dat de woorden “opziener” en “oudste” op een en dezelfde ambt slaan en verwisselbare termen in het Nieuwe Testament zijn
- dat de Bijbel duidelijk het ambt van de gelovige leert (1 Petrus 2:9-10)
- en dat de Bijbel niet toelaat dat menselijke tradities in de kerkgeschiedenis het onderricht van de Bijbel terzijde schuift (Matteüs 15:1-20; 1 Korintiërs 4:6).

▪ **Het congregationalistische kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op “een vereniging”.**

Het woord “congregatie” werd afgeleid van het Latijnse woord “congregatio” dat “een vereniging van mensen” of “een gemeente” betekent.

De voorstanders van het congregationalistische kerk leiderschapstelsel baseren hun visie op de volgende:

- op het feit dat de Bijbel geen hiërarchische kerk leiderschapstructuur leert
- op de volstrekte zelfstandigheid (onafhankelijkheid) van elke plaatselijke gemeente (Openbaring 1:12-13,20; 2:7; 2 Johannes 13)
- op het ambt van de gelovige
- en op het functioneren van de gehele plaatselijke gemeente als een lichaam waarin elk lid van het lichaam een plaats, een taak en een geestesgave heeft (1 Korintiërs 12:12-28).

Maar het Congregationalistische Kerken negeren de volgende feiten:

- dat de Bijbel wel degelijk het “officiële ambt” (een officiële aanstelling door God) van de oudste (ouderling) in het meervoud leert (Handelingen 20:28)
- dat deze oudsten (ouderlingen) de leiding hebben in elke gemeente door middel van “een raad van oudsten (ouderlingen)” (1 Timoteüs 4:14)
- en dat de Christelijke Kerk “geen democratie” is. De democratische meerderheid van stemmen van de gemeenteleden mogen nooit de bevelen en onderricht in de Bijbel opzij schuiven (Matteüs 15:3; Handelingen 15:28; 1 Korintiërs 4:6).

▪ **Het synodale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op “een overkoepelend bestuur”.**

Het woord “synodaal” is afgeleid van het Griekse woord “sunodos” dat “samen op weg” (van de plaatselijke gemeenten) betekent.

De voorstanders van het synodale kerk leiderschapstelsel baseren hun visie op de volgende:

- op een vermeende hiërarchisch of overkoepelend vergadering in Handelingen 15
- op de zelfstandigheid (onafhankelijkheid) van elke gemeente alleen op het plaatselijke vlak, maar niet op het nationale-, etnische- of kerkgenootschappelijke vlak
- op het ambt van oudste (ouderling) die in een raad van oudsten (ouderlingen) functioneert
- in sommige gemeenten alleen “een raad van diakenen” i.p.v. “een raad van oudsten (!)
- en op het ambt van de gelovige (het priesterschap van de gelovige). Alle christenen dienen te functioneren met hun taken en gaven.

Maar de Synodale Kerken negeren de volgende feiten:

- dat het Nieuwe Testament geen hiërarchische kerk leiderschapstructuur of overkoepelende organisatie leert
 - dat het Nieuwe Testament niets leert over enige politieke “staatskerk” (Matteüs 28:19; Johannes 10:16; Romeinen 1:5; Romeinen 16:26; Efeziërs 1:20-23) of enige “etnische volkskerk” (Romeinen 9:24-26; Romeinen 10:12-13, Galaten 3:28; Efeziërs 2:14-19; Efeziërs 3:2-6; Efeziërs 4:3-6; Colossenzen 3:11; 1 Petrus 2:9-10; Openbaring 5:9-10) of enige vorm van een “kerkgenootschap” (Efeziërs 1:22-23)
 - en dat de Kerk geen democratie is en de democratische meerderheid van stemmen op de kerkenraad of overkoepelende vergaderingen nooit het onderricht van de Bijbel opzij mag zetten.
- **Het presbyteriale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op een gemeente met “een raad van oudsten (ouderlingen)”.**

Het woord “presbyteriaal” is afgeleid van het Grieks woord: “presbuteros” dat “oudste (ouderling)” betekent. Het woord verwijst hier niet naar enige bestaand “kerkgenootschap”!

De voorstanders van het presbyteriale kerk leiderschapstelsel baseren hun visie op de volgende:

- De Bijbel correct uitgelegd moet de enige basis zijn voor de christelijke leer, het christelijk leven en de christelijke kerk structuur (Matteüs 7:24-27; Matteüs 15:3; Johannes 8:31-32; Johannes 17:17; Handelingen 4:19-20; Handelingen 5:29; Handelingen 17:11; Handelingen 20:27-32; 1 Korintiërs 4:6; Efeziërs 5:25-26; Efeziërs 6:17; Filippenzen 4:9; Kolossenzen 3:16; 1 Timoteüs 3:14-15; 1 Timoteüs 5:21; 2 Timoteüs 1:13; 2 Timoteüs 2:15; 2 Timoteüs 3:16-17; Titus 1:9; Hebreeënen 4:12; Jakobus 1:22-25; 2 Petrus 1:20-21; 1 Johannes 2:14; 2 Johannes 9-11; Openbaring 3:7-8; Openbaring 22:18-19).
- Alle menselijke tradities in de kerkgeschiedenis mogen niet de basis zijn voor de christelijke leer, de christelijke ethiek en de christelijke kerk leiderschapstructuur (Matteüs 15:1-14; Kolossenzen 2:8). Zelfs de Wet in het Oude Testament mag niet het Nieuwe Testament onderricht m.b.t. de kerk leiderschapstructuur aan de kant schuiven (Kolossenzen 2:17; Hebreeënen 7:11-28; Hebreeënen 8:5-6; Hebreeënen 10:1). De Bijbel leert dat de Oude Testament hoge priester werd vervangen door de Hoge Priester, Jezus Christus (Hebreeënen 7:11-28)! De Oude Testament priesters werden vervangen door de priesterschap van alle gelovigen (1 Petrus 2:9-10). De Oude Testament Levieten werden afgeschaft, omdat hun bediening van de offeranden in vervulling is gegaan (Hebreeënen 9:8-28).
- Elk plaatselijke gemeente is volkomen onafhankelijk (zelfstandig) en niemand of niets mag heerschappij voeren over de plaatselijke gemeente dan alleen Jezus Christus (1 Korintiërs 12:27; 2 Tessalonicenzen 1:1,4; Openbaring 1:12-13,20; Openbaring 2:7; 2 Johannes 13).
- Er mag geen hiërarchisch of overkoepelend kerk leiderschapstructuur boven de raad van oudsten (ouderlingen) van de plaatselijke gemeente zijn (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4).
- Alle overlegvergaderingen tussen gemeenten over zaken van gemeenschappelijk belang moet op basis van gelijkwaardigheid geschieden (Handelingen 15:1-31; Galaten 2:1-21).
- Alle christenen en alle plaatselijke gemeenten in de wereld zijn geestelijk “één” (Johannes 17:20-24; Efeziërs 4:1-17; Filippenzen 2:1-2).
- Alle gemeenten behoren helemaal toegankelijk te zijn voor alle ethnische en sociaal verschillende groepen. Alle gemeenten behoren mensen van verschillende culturen te verwelkomen en in hun midden te sluiten (Matteüs 28:19; Johannes 10:16; Romeinen 1:5; Romeinen 16:26; Efeziërs 1:20-23). Het zal alleen tot hun voordeel strekken!
- De basis voor een gemeente mag nooit een politieke staat, of een ethnische (culturele) groep, of een kerkgenootschap zijn (Romeinen 9:24-26; Romeinen 10:12-13, Galaten 3:28; Efeziërs 2:14-19; Efeziërs 3:2-6; Efeziërs 4:3-6; Kolossenzen 3:11; 1 Petrus 2:9-10; Openbaring 5:9-10).
- Het presbyteriale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op het bijbelse ambt van “oudste (ouderling)” (Handelingen 20:28; 1 Timoteüs 3:1-15; 1 Timoteüs 5:17-22; Titus 1:5-7; 1 Petrus 5:1-4).
- Het presbyteriale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op oudsten (ouderlingen) die in een “raad van oudsten (ouderlingen)” functioneren (Handelingen 14:23; Handelingen 20:17,28; 1 Tessalonicenzen 5:12-13; 1 Timoteüs 4:14; 1 Timoteüs 5:17; Titus 1:5; Hebreeënen 13:7,17; 1 Petrus 5:1-4).
- De stijl van leiderschap in de Presbyteriale Kerken behoort altijd “een dienend leiderschap” (nooit een heersend leiderschap) and “een gedeeld leiderschap” (niet een leiderschap door één individu) te zijn (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4; 3 Johannes 9-10).
- Het presbyteriale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op de priesterschap van alle gelovigen (1 Petrus 2:9-10).
- Het presbyteriale kerk leiderschapstelsel is gebaseerd op het functioneren als een lichaam en elk lidmaat dient met zijn taak en zijn bekwaamheid (1 Korintiërs 12:12-28).
- Alle besluiten moeten gebaseerd zijn op de Bijbel juist uitgelegd (Matteüs 15:3; 1 Korintiërs 4:6; Openbaring 22:18-19). Het mag niet gebaseerd worden op de Oude Testament Ceremoniële Wet, omdat die *vervuld* is (Matteüs 5:17), *opgeheven* is (Kolossenzen 2:14) en *afgeschaft* is (Efeziërs 2:14-15). Het mag niet op enige menselijke traditie gebaseerd worden (Matteüs 15:1-14; Kolossenzen 2:8). Elk besluit moet gebaseerd worden op de algemene overeenstemming tussen de Heilige Geest en de christenen tegenwoordig (Handelingen 15:28; Efeziërs 6:17) en nooit op de democratische meerderheid van stemmen. Als er geen overeenstemming bereikt kan worden, moet er meer tijd gegeven worden voor Bijbelstudie en gebed.

4. De belangrijkste bijbelgedeelten en verantwoordelijkheden.

▪ De leiders.

Bijbelverwijzingen. Matteüs 15:1-20; Matteüs 16:18-19; Matteüs 18:18; Matteüs 20:25-28; Handelingen 20:17,28; Efeziërs 1:20-23; Efeziërs 2:20; 1 Petrus 5:1-4.

Verantwoordelijkheden.

Elk leider en gemeente moeten zich telkens het volgende afvragen:

- Wie is de Eeuwige Leider van de Kerk (Gemeente)? (Efeziërs 1:20-23)
- Wie waren de grondliggende leiders in de historische Kerk (Gemeenten)? (Matteüs 16:18-19; Efeziërs 2:20)
- Wie zijn de aangestelde leiders in de gemeente? (Handelingen 20:17,28)
- Wat leert de Bijbel over positie m.b.t. leiders? (Matthew 20:25-28; 1 Peter 5:1-4)
- Wat leert de Bijbel m.b.t. tradities? (Matteüs 15:1-20)

▪ De oudsten (ouderlingen)

Bijbelverwijzingen. Handelingen 20:17,28; 1 Timoteüs 3:1-15; 1 Timoteüs 4:14; 1 Timoteüs 5:17-22; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4.

Verantwoordelijkheden.

- (1) Een oudste (ouderling) is een herder (Latijn: pastor) en opziener (Grieks: episkopos) van Gods mensen in de gemeente (Handelingen 20:28; 1 Petrus 5:2-3). Tucht is een pastorale verantwoordelijkheid (Matteüs 18:17; 1 Korintiërs 5:1-13; 2 Korintiërs 2:5-11; Galaten 2:11-16; 2 Tessalonicenzen 3:6,14-15; 1 Timoteüs 3:1-7; 1 Timoteüs 5:20; 2 Timoteüs 2:25; Titus 1:11; Titus 3:10; 2 Johannes 9-11; 3 Johannes 9-10; Openbaring 2:2).
- (2) Een oudste (ouderling) is een bestuurder of beheerder van de activiteiten en bezittingen van de gemeente (1 Timoteüs 3:5; 1 Timoteüs 5:17a; Titus 1:7; 1 Tessalonicenzen 5:12-15). Verantwoording afleggen aan God (Hebreeën 13:17) en aan de gemeentevergadering (Handelingen 14:27) is een verantwoordelijkheid van alle ambdragers in de gemeente.
- (3) Een oudste (ouderling) is een leraar van Gods Woord (1 Tessalonicenzen 5:12; 1 Timoteüs 3:2; 1 Timoteüs 5:17; Titus 1:9; 2 Timoteüs 2:24-26; 2 Timoteüs 4:2; Titus 2:1,15).
- (4) Een oudste (ouderling) is een dienaar van God en mensen. Zijn leiderschapstijl is dienen i.p.v. heersen over anderen (Matteüs 20:25-28; 1 Petrus 5:1-4).

▪ De kerkplanters.

Bijbelverwijzingen. Matteüs 28:18-20; Handelingen 14:21-23; Filippenzen 2:19-24; 1 Tessalonicenzen 3:2; 1 Timoteüs 1:3; 1 Timoteüs 3:1-15; 1 Timoteüs 4:12-16; Titus 1:5-9; Titus 2:1,7-8.

Verantwoordelijkheden.

- (1) Een kerkplanter ontwikkelt zelf-uitbreiding van een gemeente. Hij bevordert evangelisatie, discipelschap en de gezonde leer en leven (gedrag) in de gemeente (1 Timoteüs 1:3; Titus 2:1).
 - (2) Een kerkplanter ontwikkelt zelf-onderhoud van een gemeente. Hij vestigt een gezond financieel beleid in de gemeente, leer de gemeente hun eigen inkomen te verwerven, nooit hun budget te overschreiden en maandelijks financiële verslagen te maken.
 - (3) Een kerkplanter ontwikkelt zelf-bestuur van een gemeente. Hij vestigt een bijbelse kerk leiderschapstructuur i.p.v. een traditionele- of kerkgenootschap structuur (Handelingen 14:21-23; 1 Timoteüs 3:1-15; Titus 1:5-9).
 - (4) Een kerkplanter geeft het voorbeeld (1 Timoteüs 4:12-16; Titus 2:7-8).
-